

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petivtrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Shod v Idriji.

Iz Idrije se nam pereča: Javni ljudski shod za splošno in enako volilno pravico je bil v nedeljo 22. t. m. zelo obiskan. Dvorana pri „Crnem orlu“ je bila polna in tudi zunaj so delavci stali in poslušali. U. Etbin Kristan je govoril 2 uri in rekel med drugim: Ko se je pred leti dunajski minister le malo vtaknil v ogrske razmere, je zagrmelo iz onstranske polovice prav mogočno in odločno na našo stran: Stoj, kje je meja tvoje delovanja! Roke stran od naših zadev in vsako nadaljno vmeševanje v naše zadeve si odločno enkrat za vselej prepovemo. Sedaj je pa ogrski minister Kristoffy sprožil misel, da si iz zavoženih razmer pomagajo le s parlamentom, ki bo izbran na podlagi splošne in enake volilne pravice. In takoj se vzdigne naš minister, pa zakliče: Ne, do tega ne sme priti onstran Litave, ker potem še lažje pri nas kaj enakega zahtevajo. In ogrski grofi in baroni, ki so prej tako mogočno, ošabno in odločno si prepevedali vsako vmeševanje naših ministrov v ogrske zadeve, ti so sedaj utihnili, ker tu se gre za njih privilegije, za njih mandate. Dobro vedo, da mnogi takoj izginejo s političnega odra, kakor hitro govore volilci s splošno in enako volilno pravico. A ko so oni molčali, začeli so govoriti socialni demokrati. Prej smo le v svojih listih mirno o tem pisali, na shodi le stvarno o tem govorili, a sedaj nas je izzvala vlada, da gremo na ulice manifestirati. Po večjih mestih smo že to storili; na tisoče delavstva se nam je pridružilo in ne bomo jenjali prej, da dosežemo. Zato smo vladi hvalileži za njeno neokretnost. Ta nas je zbudila in opomnila na odločnejše delovanje, in ne vidimo več bataljonov, temveč cele polke ljudstva za sabo. Armada je sedaj še mirna, po ulicah le molče kaže, koliko nas je in kakšna moč smo; sedaj še prosimo gospodo, a če bodo prošnje brez uspeha, lahko še drugače govorimo.

Priveščil si je govornik tudi slovensko liberalno stranko. Kaj je ona do sedaj storila, kakšen je njen program, ne vemo. Liberalizem, prostost nosi na čelu, a v resnici je le skrajni terorizem. Le prvaki naj odločujejo, prvaki, katerih si stranka ni sama izbrala, temveč sami so si ji postavili in vsilili. Zato pa vidimo, da ti prvaki nimajo zavarovanega hrbta, nimajo prepričanih pristašev, a tudi nimajo naraščaja za seboj, ki bi nadaljeval delo, kedar njih prvaki zginejo s površja. Zato sedaj le sebe vidijo. Če se njim dobro godi, menije, da se tudi slovenskemu narodu dobro godi; če pa njim prede in se bliža kaka nevarnost, si pa že domišljujejo, da bode ž njimi tudi slov. narod trpel. Zato je vedja te stranke dr. Tavčar v drž. zboru se vzdignil ter govoril klaverno govor o splošni in enaki volilni pravici. Vzdignil se je in govoril, kakor Demonsten, končal in sedel kakor ignorant. On ni za splošno in enako vol. pravico, ker bi potem on in njegova stranka postala politična ničla. A da je še poslanec, zato naj ostane še vse fletno po starem. Bolje še ni nobeden obsodil slov. liberalne stranke, kot njen voditelj sam. On s tem priznava, da po krivici sedi na poslanskem stolu, očitno spozna, da ljudstva nima za sabo. Kako je liber. stranka na koncu propada, kaže ravno idrijsko liberalno društvo „Jednakopravnost“. Sami pravijo, da se razdeljeni v dve stranki, v delavsko in gospodsko. Rudar v njej si želi večjih pravic, a inteligenca njegova pravi: Ne boš Jaka! Zato se lahko doživi tako smešen prizor, da udje sami sebi izreke nezaupnico. Tudi v liberalni dnevnik „Slov. Narod“ ti ljudje pišejo. A je vse tako konfužno, da je prav svetovati Idričanom, naj naprosijo enega zdravnika, da preišče možgane tega dopisnika normalno gotovo ni vse v njih. (Splošna veselost.)

Neumna pisava „Slov. Naroda“ je klerikalcem največ koristila. Bravci in semi-

šljeniki so se naveličali vednega zabavljanja in neprestane gonje proti farjem. Če je en duhoven kaj zagrešil, je bil kar uvodni članek tri kolone dolg samega zabavljanja čez duhovne in končal je, glejte taki so farji! A ljudje so tudi videli, da niso vsi taki, a ker se je le to vedno ponavljalo, zapustili so list in stranko, in ker ni bilo druge stranke, vrgli so se klerikalcem v naročje. To je prvi vzrok, da klerikalizem pri nas tako narašča, in drugič je agilnost duhovnov v tej stranki. Ko soc. demokracija še bolj razvije svoje delovanje in pokaže uspehe, ko bode naše ljudstvo vedno bolj politično izobraženo, prišlo bode samoobsebi k soc. demokraciji. Tu je res prava prostost, tu je ljudstvo zbrano, ne po kategorijah in stanovih, ne, tu je le brat bratu, sodrug sodrug. Zadnji čas v 50. letih pride do tega, da ne bo več niti klerikalne stranke, temveč le socialna demokracija.

Deželni poslanec Ark o pravi, da naj bi bil vsak, ko se enkrat vpelje splošna in enaka volilna pravica, zavezan udeleževati se volitev. Opira se to na splošne dolžnosti: davke, šolsko obveznost, vojaško dolžnost. Ako ne plačaš davkov, ti jih izsilijo, ne pošiljaš otrok v šole, si kaznovan v denarju ali z zaporom, ubežiš vojaški dolžnosti, te prime tudi zakon, ako dezertiraš v vojski, si ustreljen. Ko smo zavezani izpolnjevati dolžnosti, naj bi bil tudi vsak zavezan izvrševati svojo pravico. Sicer se enkrat poslanec kat. narodne stranke veseli obeh shodov. Do sedaj se nam je očitale, da mi le begamo ljudstvo, da mu mečemo pesek v oči, ko smo si izmislili splošno in enako volilno pravico, ko obstruiramo v zbornici zaradi volilne reforme. Naša stranka ravne zato ni sklicala nobenega shoda o tem predmetu, da bi se nam ne očitale, da le ščujemo in sugeriramo ljudstvo. Ko sta pa obe nasprotni stranki sklicali shode, smo se obeh udeležili. In kaj vidimo? Danes teden napredna stranka za volilno reformo, danes še več zbranih, sklicanih od soc. demokratov, zopet vsi za enako volilno pravico. To je nam poslanec kat. narodne stranke laskavo zadostilo, da je prešlo v mase ljudstva, kar tirjamo že štiri leta, za kar obstruiramo vso volilno dobo. Zato se obema strankama vkupno zahvalim.

Ključavničar g. Logar meni, da bi bilo bolje, ako bi se v izprevedu manifestiralo brez rdeče zastave. V Idriji nam radi očitajo: to je strankarsko, ne pa delavsko, ako ena stranka kje zmaga. Če bi nastopilo delavstvo skupno brez zunanjih znamenj kake stranke, bi imelo veliko več uspeha. Demokrati s tem niso zadovoljni. Prinesli so zastavo že sem, sedaj jo skrivali ne bode. Prosto je tudi drugim strankam, korakali za svoje zastavo, ali pa iti ločeno. Obhoda se udeležijo vsi.

Pred mestno hišo še Etb. Kristan omeni, kaj je sedaj obhod tiho in mirno govoril; ako se ne bo slišalo tega glasu, govorili bomo glasneje.

Popoldne je bil shod v Sp. Idriji z istim programom.

Zasedanje deželnih zborov.

Stajerski deželni zbor je razpravljajl včeraj o predlogih poslancev Schoiswohlja, Kurza in Zedlacherja za podporo zaradi uim. Ornig je utemeljeval svoj predlog o ureditvi Drave. Poslanca Resel in dr. Schacherl sta predlagala izpremembe občinskega volilnega reda ponačelih splošne, enake in direktne volivne pravice. Poslanec Vošnjak je interpeliral zaradi pomanjkanja železniških voz v Celju, poslanec Roškar zaradi zanemarjanja slovensčine pri davčnih oblastih in posl. Dečko zaradi novega prehoda na progi Celje-Velenje.

Koroški deželni zbor je edobil v tretjem branju pobiranje naklade v najvišjem znesku 12 kron pri hl na vino,

umetno vino in polvino in 9 K pri hl na ono vino, od katerega se ne plača državni vžitinski davek.

Moravski deželni zbor je nadaljeval včeraj razpravo o volivni izpremembi. Poslanec Oberleithner je očitel Cehom, da se glasovali v spravnem odseku za volivno izpremembo, a zdaj zahtevajo splošno in enako volivno pravico. Pri glasovanju o nujnosti Fuchsovega predloga je glasovalo proti nujnosti 56, za nujnost pa 35 poslancev. Poslanca Fuchs in grof Dubsky sta izjavila, da bosta glasovala za predlog Stranskega. Nujnost predloga Stranskega je bila nato sprejeta, iz predloga so črtali stavek, da mora biti izdelan in zbornici predložen v 14 dneh zakonski načrt o splošni in enaki volivni pravici za moravski deželni zbor. Namestnik grof Zierotin je izjavil, da vlada ne nasprotuje razširjenju volivne pravice, če se uvede četrtja splošna kurija po načinu, ki je običajen pri peti kuriji za državni zbor. Kar se pa tiče splošne volivne pravice, vlada „obrazloži“ pozneje svoja načela.

V bukovinskem deželnem zboru sta utemeljevala predvčerajšnjim poslanca dr. Straucher in Wassilke svoja nujna predloga o vpeljavi splošne, enake in direktne volivne pravice za bukovinski dež. zbor. Nujnost je zbornica odklenila s 17 proti 11 glasovom, soglasno pa nakazala predlogi ustavnemu odseku.

Gautsch odstopi.

„Kons. Kerr.“ zopet poročajo, da namerava Gautsch odstopiti, ako mu državni zbor ne da pooblastila izplačevati prispevke k skupnim izdatkom.

Staročeški strankarski shod.

Izvrševalni odbor staročeške stranke, kateremu pripada tudi minister Randa, namerava mesca novembra sklicati v Pragi strankarski shod.

Univerze.

Z Dunaja poročajo, da je baron Gautsch te dni pisal voditelju naučnega ministrstva Bienertu, naj kakor hitro megoče izvede velikošolske akcije.

Križa na Ogrskem.

Včeraj se je vršil 5urni ministrski svet. Posvetovali so se o vladnem programu, ki ga obrazloži Fejervary v soboto odposlaništvu II. volivnega okraja v Pešti. Poleg že naznanjenih točk namerava Fejervary zgraditi tudi več lokalnih železnic in velikih kanalov. — Na municipije je izdal Fejervary okrožnico, v kateri naznanja, da je zopet imenovan za ministrskega predsednika. Rešiti hoče sedanjo krizo in pri tem uporabiti zakonita deločila. — Fejervary upa, da mu municipiji ne bodo delali težkoč, in grozi, da bo z vsemi sredstvi nastopil, če bodo sklepali protizakonite sklepe. — Ministrstvo upa, da bode municipiji sprejemali, pa tudi izročili prostovoljne davke in izdajali vstopne certifikate vojaškimi prostovoljcem. — Grof Tisza nasprotuje ustanovitvi nove stranke. Grof Tisza namerava s svojimi ožjimi pristaši stopiti proti vladni vopoziciji, ker senestrinja z volivno izpremembo.

Baron Fejervary bo najbrže prisiljen, da nastopi z ostrimi sredstvi protikoaliciji.

Velikanska stavka na Ruskem.

V Peterburgu se je vršil predvč. na vseučilišču shod železničarjev. Sklenili so, da se prične danes splošna stavka železničarjev na vseh progah, ki vodijo v Peterburg. Brzovlak, ki vozi med Moskvo in Ribinskem, se je že moral ustaviti na postaji Podmoskovnaja. Ob progi Moskva Kazan čaka 2000 oseb na vlake, ki jih podpira železniška uprava. Stavkujoči delavci so poizkušali v Moskvi 24. t. m. preprečiti

poštni promet, a so jih razpodeli vojaki Moskovski lekarnarji so sklenili zapreti lekarno in zahtevati politične izpremembe in politične svobode. V Veliki Rusiji so ustanovili osrednji sec. odbor, da vodi enakomerno postopanje. V Lodzu in Pabjanicah stavka 40.000 delavcev. Splošna stavka je izbruhnila 24. t. m. na južnozahodnih železniških progah. Zastopniki železničarjev v Peterburgu so sklenili poslati odposlance k Witteju. Naročili so jim zahtevati, naj vlada zakonito uredi delavske zahteve, s katerimi bo ljudstvo zadovoljno. Zato je pa potrebna zakonodajalska zbornica, izvoljena ponačelih sploš. in direktne volivne pravice. Hilakova delavski odposlanci niso dobili doma, ker je poročal v Petrovem Dvorcu o položaju v Moskvi. Witte je izjavil odposlanecem, da ne sprejme spomenice kot minister. Posvetovanje je toraj zasebno, a nima nič proti temu, če se objavi javnosti. Witte je rekel, da nasprotuje splošni volivni pravici, ki še ne bo kmalu izvedena, ker se zanjo ni še izjavil noben učenjak. Zahteva za splošno volivno pravico je stavljenja vsled vplivov, a ni bistvena potreba železničarjev. Witte je rekel, da je prijatelj največje svobode in sovražnik vsakega prelivanja krvi in zatiranja. Posvetovati se hoče s prometnim ministrom o vzrokih stavke. Pred vsem se mora končati stavka, potem bo šele megoče izdelati mirovne pogoje. Nadalje je rekel Witte, da dobi Rusija bolj svobodomiselnost določila o shodih, kakor jih imata Avstrija in Italija. Osemurni delavnik se mora dovoliti le delavcem, ki delajo pod milim nebom. Glede splošne volivne pravice je ugovarjal in kazal na Ameriko, kjer bi lahko milijonarji pokupili vse glasove.

Neki odposlanec je rekel o Witteju, da je govoril, kakor uradnik, ki govori, ne da bi povedal kaj določnega. Birokracija ne bo dala ničesar delavcem. Vzeli si bodo sami, kar potrebujejo.

Železničarji so sklenili počakati s končno odločitvijo toliko časa, da se izjavi še Hilov o zahtevah železničarjev.

Včeraj so ustavili promet na vseh železničnih progah na Ruskem Poljskem. Promet je ustavljen tudi na južno-zahodnih progah, na baltiški progi in na progi Peterburg Varšava. Pretrgana je brzozavna zveza med Peterburgom in Harkovom. Železničarji so zagrozili v Brestu celo, da ustavijo vlak, s katerim se je peljal hohenzollernski princ Leopold v Peterburg, da obišče carja. Poštni uradniki odklanjajo prejem vrednostnih pisem in zavojev. Stavkuječa množica oblega poštna poslopja. V Balasovom se pričeli stavkati mlinarji in celo uradniki zemstva, mestnih uradov in drž. prodajalnic za žganje.

V Moskvi je proglasila „Zveza inženirjev“ splošno stavko inženirjev.

V Poltaviji je tudi izbruhnila splošna stavka. O shodu na peterburškem vseučilišču poročajo „Köln. Ztg.“, da je bilo na shodu 15000 delavcev. O polnoči je govoril neki delavec: Stojimo pred revolucijo. Sklenili smo splošno stavko. Naša dolžnost je zdaj, da morimo uradnike, orožnike in policiste, državne hiše pa razstrelimo.

V Jekaterinoslavu se je vršil med delavci in vojaki krvav boj. Delavci so pričeli graditi pred mestno hišo barikade. Vojaki so streljali. Ubitih in ranjenih je bilo več oseb. V bližini Puškinovega spomenika so vojaki ustrelili 3 in ranili 9 železničarjev.

Moskva je brez vode, ker je pokvarjen vodovod. Županu so

naznanili, da prično danes stavkativsi mestni uslužbenci in delavci. — V Varšavi so sklenili stavkajoči delavci povzročiti maščevanje proti tatovom, a je te branila pehota in kavalerija. Kljub temu so ubili delavci nekega policista, ki je priljubljen med tatovi. Delavci so ranili več tatov v mestu na to pa napadli neko vas, kjer stanovaljo tatovi.

Angleško-rusko sporazumljenje in nemške spletke.

Peterburški poročevalec lista „Times“ poroča, da je zaslísal car angleškega poslanika, ki je bil pozvan v London, da osebno poroča o zaslišanju Sodijs da sta se car in angleški poslanik razgovarjala o sporazumljenju in prijateljskih odnosajih med Angleži in Rusi. Nemčija poizkuša vse, da prepreči zvezo in je ponudila Rusiji velike, ako opusti nadaljna pogajanja z Angleško • prijateljski vezi. Poročevalec „Timesa“ pravi, da je ponudila Nemčija Rusiji razdelitev avstro-ogrške monarhije! Za nemške ponudbe se tople zavzema Witte, a nasprotuje Francozi, ki nemarajo, da postane Nemčija še bolj mogočna, kakor je že. Ker se je ponesrečil nemški poizkus, da prepreči zblízanje med Rusi in Angleži, je tudi odstopil nemški poslanik v Peterburgu gref Alvensleben.

Povratak avstrijskih vojnih atašejev z mandžurijskega bojišča.

Na Dunaj sta se povrnila avstrijska častnika podpolkovnik pl. Csicseric in stotnik gref Szepthycki, ki sta se kot avstrijska vojna atašeja udeležila vojske v Mandžuriji pri ruski armadi. Csicseric naglašja, da se bili Rusi jako prijazni in gostoljubni.

Atašeja sta bila ves čas vojske v Kuropatkinovem glavnem stanu. Smela sta si ogledati po končani vojski tudi Vladivostok. Izborni imajo Rusi urejeno sanitetno službo in se je temu zahvaliti, da niso vzbuhnile med vojsko nalezljive bolezni. Podpolkovnik pl. Csicseric je zadovoljen s tem, kar je videl na bojišču.

Cesar Viljem v Draždanih.

Nemški cesar Viljem je obiskal Draždane. Ob tej priliki je Viljem seveda govoril. Rekel je, da deluje z vso močjo vedno za mir.

Revolucija v Čile.

Povodom stavke mesarjev je prišlo v Santiago de Čile do krvavih pouličnih bojov, v katerih je bilo ubitih 60, ranjenih pa približno 200 oseb. Vlada je poslala v mesto 3000 vojakov, ki so zadušili vstajo. V mestu je mirno, vojaštvo je zastražilo ceste.

Ostanki ruskih ladij na Vzhodu združeni.

Ruska križarica „Diana“, ki je bila internirana v Sajgonu, je zopet razobesila rusko zastavo. V Sajgonu se združijo z „Diano“ oklopnica „Cesarjevič“, ki je bila internirana v Kjavčavu, in v Manili internirane ruske križarice „Avrora“, „Oleg“ in „Semčuk“.

Knežaska afera pred sodiščem. Včeraj popoldne.

Včeraj popoldne ob 4 uri se je nadaljevalo zasliševanje obtožencev, ki se tudi ne priznavajo za krive. Obtoženi se izgovarjajo, da so bili vinjeni. Obtoženega Antona Skrlja prša sodnik: Koliko ste pa tisti dan spili vina?

Obtoženi: Gospod, ga nisem meril. Pil pa sem v treh gostilnah.

Zaslišani so bili sinoči še ostali štirje obtoženci, nakar so zagovorniki predlagali razne priče, čemur pa sodišče le deloma ugodi.

Dr. Schweitzer vzdržuje svoje predloge, ker zagovornštva tu ne vodijo kaki drugi nameni, ampak edino le želja, da se deseže popolna resnica. Da pa se objektivni položaj pojasni, je treba pred vsem natančno proučiti vse okolnosti. In tu pride v poštev: Ali se sme zaslišati, ali zapriseči priča Češnik, in pa koliko je on položaj povzročil. Po pričah — ki jih predlaga — naj se dožene, da Češnik zavlačuje volitve, vsled česar so nanj nevoljni volivci in sploh vsi občani. Ko so bile volitve za podobčino Juršice napovedane ob 2 uri, je prišel Češnik sicer takrat zraven, a volitve ni začel ob 2 uri, ampak šele ob 3 uri. Pri volitvah je njegov kandidat propadel. Vsled tega pa se je en Češnikov pristaš pritožil, češ, da se volitve niso začele ob 2 uri, ko so bile naznanjene, ampak šele ob 3 uri. Potem je pa Češnik uradno poročal, da se je volitve udeležilo le 15 volivcev, v resnici jih je bilo pa 30. Karol Češnik navaja v svojih poročilih dejstva, ki nasprojejo resnici. Tako je poročal, da so volivci pri volitvi v podobčini Koritnice hoteli člena volivne komisije Jož. Sterle ta vun vreči. Resnica pa je, da je

Sterle, ko je videl, da bo njegova stranka propadla, nagevarjal volivce: „Velite z nami!“ Volivci so ga nato opozorili, da kot član volivne komisije nima pravice tako vplivati na ljudi. Dalje je poročal Češnik, da je med volitvijo župnik Pehani zbranim volivcem bral članke iz „Slov. Naroda“ in s tem razburjal ljudi proti njemu; res pa je, da je župnik prebral en članek iz „Slov. Naroda“, toda še le takrat, ko so bile volitve že končane in je Češnik s svojimi pristaši že odšel.

Kritični dan, dne 2. marca so prišli volivci k volitvi. Ker pa volitev ni bilo, so odšli in župan Češnik ter nekaj njegovih pristašev je upilo za njimi: „Zivijo!“ Iz vsega je razvidno, da je izžival Češnik volivce, kar je moral povzročiti take posledice. Češnik sam pravi, da je slutil, ko je videl prihajati volivce, da se bo nekaj zgodilo, in je spravlil svoje ženo v prvo nadstropje. Češnik je torej prizadet pri vsem dogodku in se ga ne sme zapriseči. Isti razlogi ko za Češnika, veljajo za Skrlja in zato protestira zagovornštvo proti njegovemu zaslišanju. Protestira tudi proti zaslišanju Ivane Urbančičeve. Iz ovadbe Češnikove je razvidno, da ima Češnik neko sovraštvo proti Urbančiču. Med Češnikom in Urbančičem je nastalo sovraštvo, odkar je otvoril Urbančič v Knežaku prodajalno. Dasi iznaša Češniku pri onih dogodkih povzročena škoda le nekaj nad 37. kron, si je vzel posebnega zastopnika, da bi nasprotnike še bolj notri potlačil.

Dr. Susteršič podpira vse predloge dr. Schweitzerja. Naglašja, da Češnik ne more biti zaslišan, ker je rafinirano hujskalljudi, povzročil nemire in zlorabljač svoj ooblasti naredil ovadbo na orožništvo.

Dr. Vodušek zakliče, da protestira proti osebnim napadom.

Predsednik pripomni, da ne more pripustiti osebnih napadov.

Dr. Susteršič: Tudi ni brez pomena, da je Češnik v uradnem poročilu na okrajno glav. poročal neresnico. Ali gre kaj vere možu, ki je poročal uradno neresnico? Če pa kljub temu sklene sodišče te priče zaslišati naj se zaslišijo kot zadnje, ko bodo zaslišane vse priče.

Dr. Schweitzer navede dokaz, da ravna Češnik zavedno, ker je zadržaval dva meseca pritožbo proti volitvam. Stem je dokazano da dela zavedno na hujskanje prebivalstva.

Dr. Rogini se zdi umesten sklep, da se ne rekvirira aktov okr. glavarstva v Postojni.

Dr. Vodušek protestira, da bi se župana Češnika napadalo tako, kakor se je že zgodilo. Napada dr. Susteršiča zaradi njegove imunitete kakor tudi dr. Schweitzerja.

Predsednik prosi zagovornike, naj se drže stvarnih mej in naj opuste kar bi povzročile razburjenje strasti.

Dr. Susteršič pravi, da ne odgovarja na Vodušekove napade. Imuniteta nima tu prav nič opraviti. Jaz sem bil že zagovornik, ko je g. dr. Vodušek še v šolo hodil, svojo dolžnost bom izvršil. Ob času ko nisem imel imunitete, sem izvrševal zagovorniško dolžnost in jo bom tudi zdaj. Gospoda predsednika prosim da tudi mene brani pri osebnih napadih!

Sodišče sklene, da se od zagovornikov predlagane razbremenitne priče ne vabijo in ne zaslišijo. Ne zaslišijo se tudi priče, da je Češnik nepriljubljen.

Dr. Schweitzer naznanja v imenu vseh obtožencev ničnost

Nato se prebere ovadba županstva, ki je pisana tako, kakor znana „Narodova“ poročila.

Akoravno bi se vse priče imele zaslišati šele danes, vendar je sinoči sodišče zaslišalo 11letnega Milana Češnika, dijaka II. drž. gimnazije, sina župana Češnika, ki ga sodišče ne zapriseže. Mala priča opisuje dogodek tako zmedeno, da ga mora predsednik večkrat opomniti, da je pri preiskavi drugače govoril. — Milan Češnik se več slučajev ni spominjal. Pravi, da je zaklical Frajt volivcem: „Smrkovci!“ in je udaril Skrlj Frajta; Frajt je hotel nazaj udariti, a se je umaknil Skrlj v hišo. V hišo je prišel Fr. Urbančič. Oče je bil na pragu in rekel: Dajte mir. Ljudje so pa upili „Napolitana ubiti“. Pravi, da je ubil Jože Smerdelj dve šipi in si prerezal žile na roki.

Glede Fr. Urbančiča se ne more nič spominjati. Smerdelj sodi, da so bile šipe že prej razbite. Urbančič pravi, da je šel v hišo mimo župana, katerega se pa ni dotaknil. Sip ni ubil. Po zaslišanju 11letnega dečka so prečitali orožniške ovadbe.

Danes dopoldne.

Izmed povabljenih prič jih je došlo 26, 21 pa jih je izostalo.

Priča Miha Marinčič pripoveduje, kako ga je bilo strah in „pogerva“ 200

K za svoj strah. Anton Smerdelj je vrigel kamen v prodajalno in zaklical: „Sakramenski ravbar“. Sipa pri prodajalni je bila že ubita in je odbil še en kos. V hiši so bili iz strahu zaprti 3—4 ure. Markovec in Urbančič sta se ruvala v veži. Ko se je Urbančič v hišo zmuznil, še ni bilo nič intrige, in šele potem so se začeli nemiri, ko se Urbančiča ven potisnili. Ani Sajn so priprli nogo in je vpila, naj ji nogo ven vzamejo. Kdo je vpil „Liberalce ubiti!“ ne ve. Urbančič ni imel nič v roki.

Dr. Susteršič: Kam pa je Andrej Urbančič spravil Franceta iz veže? Priča: Ne vem!

Dr. Schweitzer: Ali je Ana Šain šele potem prišla zraven, ko je bil Fr. Urbančič že zunaj? Priča: Ja!

Medtem ko je včeraj trdil Milan Češnik da je bil Urbančič zaprt v vežo, pravi ta priča, da so bila večna vrata takrat odprta. Ko je kamen priletel v „botožo“, je bil le on in župan v „botoži“. Ko je kamen priletel sva pa „ven pošpegala“, kdo ga je vrigel, in sva videla, da ga je ta vrigel. V tem oziru je priča v protislovju s seboj, ker je poprej trdil, da je že prej videl, kako je kamen vrigel.

Priča Leopold Borštnik, ki ima trgovino v županovi hiši, pravi, da je že vse povedal in da je že male pozabil! V veži je videl Fr. Urbančiča, kako je notri prišel, ne ve. Andrej Urbančič ga je potegnil vurn. Potem so začeli razbijati. Bili so v smrtnem strahu. Janez Tomšič je dejal, da je bil v vojski, pa še ni bil v takem strahu. Orožniki so pozno prišli. Kdo je vrigel kamen v prodajalno, ni videl. Na vprašanje dr. Schweitzerja priča ne ve odgovoriti, če je za odhajajočimi volivci ob 2 uri kaj kričal: Živijo, Dali smo jih! itd. Priča pove da ljudje, ko so se vračali, niso šli k županu, ampak najprej k Urbančiču. Ljudje so že odšli, ko sta se Frajt in Makovec začela ruvati.

Priča Anton Sajn pripoveduje: Ko so odšli ljudje mimo županove hiše, je prišel mimo županove hiše Janez Češnik, Frajt in upil „Smrkovci!“ itd. Markovec je stal na pragu in nato oklofutal Frajta. Nekdo je nato zaupil: Frajta hočejo ubiti, nakar so se ljudje vrnili in potem je skočil v hišo Franc Urbančič. Nekdo je potegnil župana Češnika ven. Ko so župana zopet notri potegnili, so ljudje začeli razbijati. Kdo je upil, ne ve. Jožeta Smerdelja je videl z roko udariti po oknu pri prodajalni in si raniti roko, nato je pa tolkel po vratih s krvavo roro. Potem so ga pa odpravili domov. Da bi bil vrigel kamen ni videl. V tem govoru drugače ko v preiskavi, ko je dejal, da je vrigel Smerdelj kamen skozi odprto okno. Ko mu sodnik to očita, pravi priča, da ve, da je Smerdelj kamen vrigel, a ne ve, kedaj. Anton Smerdelj (Brumen) je vrigel kamen v okno in dejal: „Vsi so jih ubili, bom tudi jaz!“ Upili so: Hišo podreti!

Sodnik: Kdo pa je upil?

Priča: Ne vem, ker jih je bilo toliko kakor iz celega sveta.

Priča je videl, kako je Andrej Urbančič svojega brata domov peljal.

Jože Delest je „rukal“ po večnih vratih, pri prodajalni ni videl nobenega.

Obtoženci taje, da bi bili vse to storili, kar jih priča dolži.

Priča Anton Slavec, star 18 let, črevljar v Knežaku, sedaj kaznjenev v Novem mestu pride pred sodišče v kaznjeniški obleki. Videl je Antona Smerdelja, kako je vrigel kamen. Ko bi ga moral med obtoženci najti, ga ni mogel spoznati. Jožef Smerdelj je udaril po oknu, a po oknu, a po vratih ga ni videl toliči. Glede obtoženca Antona Slaveca ml. pravi, da v preiskavi ni hotel tako govoriti, ker se mu je takrat smilil, da ne bi prišel v zapor. Sedaj pa pravi, da hoče povedati, da je vrigel kamen skozi okno. Ker je priča v preiskavi krivo pričal, se spisi odstopijo drž. pravdnitstvu. Tu priča obtožencev niti od blizu ne izpozna, takrat jih je pa lahko izpoznal 50 korakov daleč.

Zagovornika zah'evata, da se te konstatira.

Priča Jožef Dovgan pripoveduje, kako so bili v županovi hiši zaprti in kako se je bal.

Dr. Schweitzer: Kako pa je to mogoče, da ste se bali, ko ste vendar hoteli domov in vam Češnik ni hotel odpreti vrat?

Ko so ljudje šli mimo, je slišal pred hišo ploskanje. Kdo pa je ploskal, ne ve.

Predsednik naznani, da je dobil brzojavko iz Postojne, da tisti vlak, s katerim bi se imele pripeljati priče iz Knežaka, stoji v Postojni, in da priče torej nemorejo priti. Predsednik odredi, da se pričam brzojavno naznani, da naj s prvim vlakom pridejo.

Dr. Schweitzer predlaga, naj se zasliši in nanovo povabi Jožefa Tomšič in že povabljeni Anton Sajn. Anton Sajn je pravil Jožefu Tomšič, da išče Češnik priče proti Lenki Sajn tudi za jako veliko plačilo. Državni pravdnik pravi, naj se poprej zasliši Anton Sajn,

Ako ta zanika, potem Jožefu Tomšič ni treba vabiti. — Sodišče si sklep pridrži za pozneje.

Priča Anton Jenko, organist na Knežaku, je tudi prišel volit z drugimi pred županovo hišo in so tam čakali. Ob 2. uri pride iz hiše župan in pravi na pragu stojič najprej svoji dekli: „Pojdi tistega prasiča razrezi!“ nakar je naznanil volivcem, da danes volitve ne bo. Ljudje so bili vsled tega nevoljni, ker jih je župan imel za norca. Dejali so, da ne bo več župan in da ne bo več učil. Sli so k Urbančiču. Za njimi pa so pred županovo hišo stojič ljudje ploskali, jim kazali osle in fige. Med temi izzivači je bil župan in učitelj Češnik sam. Ko so prišli pred Urbančiča, zaupije eden, da so Frajta ubili. Nekateri so se obrnili in hiteli nazaj. Vide je teči proti Češniku tudi Franc Urbančič, ki je dejal, da gre branit Frajta. — Priča pa je ostal pri Urbančiču. Cez kakih 5 minut pa se je Urbančič vrnil domov; pripeljal ga je seboj brat Andrej. Medtem ko je bil priča pri Urbančiču, je pristopil k njemu obtoženi kovač Jožef Smerdelj in mu dejal natiroma, da je udaril po šipi in je bil pri tem obstreljen v roko.

(Dalje prih.)

Dnevne novice.

V čem obstoji slovensko-nemška zveza? Pogodbo, ki so jo sklenili med seboj slovenski in nemški liberalci, da potlačijo z njo zastopnike slovenskega ljudstva, so doslej skrivali in tajili kakor gad noge. Zdaj, ko se boje, da se vsled nevpogljivosti slovenskih ljudskih zastopnikov razbije vsa njihova umetno zvezna zveza, pa so začeli v medsebojnih polemikah prihajati na dan s posameznostmi te pogodbe. In sicer so Nemci prvi, ki izdajajo svoje tajnosti. „Deutsche Wacht“, glasilo celjske nemškutarije priznava slovensko-nemško zvezoter izrecno izjavlja, da imajo „usode Kranjske dežele po tej zvezi v rokah enajsteri nemški poslanci, ki tvorijo večino z devetimi slovenskimi liberalci.“ „Ta zveza obstoji od leta 1895.“ pravi „Deutsche Wacht“ in se je le leta 1898. za kratek čas pretrgala. Po tej zvezi so liberalci zavezani dati Nemcem 6000 gld. za nemško gledališče in zastopstvo v c. k. deželnem šolskem svetu ter iz njimi skupno v vseh gospodarskih in vselobodomiselnih vprašanjih. To torej imajo Nemci od slovenskih liberalcev — in to je mnogo, to je, prav, kakor pravi „Deutsche Wacht“ — odločitev nad usodo Kranjske dežele. Liberalci pa dbe po tej pogodbi, kakor pravi isti list, še enega deželnega odbornika, ki ga voli vsa zbornica. Glavni dobiček od zveze imajo torej Nemci. Tudi dr. Majaron je bil v svojih „slovenskolistnih“ časih ogorčen nad to pogodbo. Slovenski liberalci so zadovoljni z lakajsko plačo. In zaradi te zveze naj skozi leta in leta stoji brez dela kranjski deželni zbor? Ne, vi gospodje, ki ste toliko časa pasli svoje osebne interese na račun slovenskega naroda, ste se preživeli. Dovolj je tega gospodarstva. Cas je, da greste, in naredite prostor slovenskemu ljudstvu!

Avstrijski katoliški shod ima namen, da zariše avstrijskim katoličanom program za skupno postopanje v vprašanjih, ki se tičejo katoliške vere v naši državi. Nasprotnne stranke hočejo državo popolnoma razkristjaniti in se že pripravljajo za kulturni boj v parlamentu. Taka vprašanja, ki morajo zanimati vsakega katoličana, se bodo razpravljala na tem shodu, ki bo sprejel resolucije prejšnjih katoliških shodov za podlago ter bo posvečen praktičnemu delu. Ker bo ob tej priložnosti zborovalo tudi mnogo katol. društev, bo vsakemu udeležniku dana priložnost, da bo izpoznal velik del katoliške organizacije v Avstriji. Shod bo trajal od 18. do 22. novembra. Ljubljansko škofijo bo zastopalo pet delegatov. Udeležniki iz Kranjskega naj se oglase pisмено pri pred. g. Iv. Flisu, generalnemu vikarju v Ljubljani, ki mu naj pošlje tudi vstopnico 2 K. Samo, kdor se prej preskrbi z vstopnico, more dobiti sedež in stanovanje (za 2 K, oziroma 1 K.) Dame prisostvujejo v ložah in na galerijah (vstopnina 5 K in 2 K.)

Dr. Kraut, kamniški župan po milosti phil. dr. Šafgeča na podlagi razveljavljenih volitev, je čutil potrebo, na Ferjančičevem shodu zagovarjati nemško-slovensko zvezo. To je tisti Kraut, ki je pobegnil iz Celovca in pustil na cedilu koroške Slovence. Svojih rojakov ni znal zagovarjati, zato pa zagovarja nemškutarsko izdajavstvo na Kranjskem. Treba bo našim kmetom še bolj pojasniti, kakšen imeniten zagovornik je to.

Dr. Ferjančič in duhovske plače. C. kr. višji sodni svetnik dr. Ferjančič se je v Kamniku obregnil zoper duhovske plače. Da se bo vedelo, koliko je on k temu opravičen, naznanjamo, da ima dr. Ferjančič, v kljub temu, da je extra statum in da svoje službe že mnogo let skoro nič ne izvršuje, več plače, nego znaša 14 kaplanskih kongru, poleg diet, ki jih dobi za svoje poslansko „delovanje“, ki je enako njegovemu sodnijskemu „delovanju“. Zlaj pa primerjajte sebe, g. višji sodni svetnik extra statum, z delom, ki ga izvršuje preprost kaplan v cerkvi, v šoli, v društvih, ob bolniški postelji — in potem govorite o zasluženih in nezasluženih plačah!

Liberalci protikrščanskemu zakonu. Iz Prage poročajo, da so v zadnji seji ondote odvetniške zbornice sklenili, delovati za reformo zakona. V tej seji se je že predložil popoln načrt resolucije, ki so ga člani zborničnega odbora soglasno odobrili in bo prišel na dnevni red prihodnjega rednega občnega zbora. Resolucija predlaga sledeče: Reforma zakonskega prava se ne sme odlašati do revizije državlanskega zakonika. Reforma naj se izvrši na sledečem temelju: Zakon naj bo za vse državljane brez razlike veroizpovedanja enak. Zakon naj bo prost vseh cerkvenih vplivov. Uvesti se mora obligatoričen civilen zakon. Lahko se pa zakonska dasta še cerkveno poročiti. Vsi zakonski zadržki in razloček verstev naj odpade. Zakon naj se proglasi za ločljiv. Vzrok ločitve je poleg v § 115 označenih vzrokov tudi kako kaznjivo dejanje, ki onečasti človeka in pa neozdravljiva ali več ko 3 leta trajajoča bolezen. Po ločitvi lahko vsak del stopi v nov zakon. Sodišče razsodi, kdo vzame otroke ločenega para. — Tako se liberalci pripravljajo, da nastopijo za razkristjanjenje ljudstva. Iste zakone, ki so Francijo privedli v sedanjí grozni moralni propad, hočejo uvesti tudi pri nas. Treba je, da se proti tem nakanam dvigne vsakdo, ki vidi še v poštení, nerazdružni, zakramentalni zakonski zvezi podlago naše družbe!

Iz medvodske občine V vsej okolici Gorican je znano, da so se delavci ondote papirne tovarne pritožili na centralno vodstvo zoper tovarniškega restavraterja Kolenca, češ, da jim prodaja slaba jedila in kriči nad njimi. Pritožba je bila popolnoma opravičena, kar bi dognala sodnijska preiskava, kar bi Kolenc vložil tožbo zoper delavce, kateri se mu to očitali. Lahko rečemo, da se delavci že preveč časa mirne prenašali slabo postrežbo in oblastno obnašanje v gostilni. Njihova zahteva do centrale, naj se Kolenc odstrani, je popolnoma opravičena. Delavci so navezani na tovarniško restavracijo, ker v obližju ni nobene druge gostilne, da bi si mogli prebrati. Zato pa je dolžnost direkcije skrbeti za svoje delavce v tem smislu, da podeli službo v restavraciji takemu človeku, ki daje zdravo in užitho hrano. Delavci so se torej pritožili, vodstvo je stvar preiskalo, tovarniški zdravnik dr. Schuster in javne oblasti so se o resničnosti delavskih pritožb lahko prepričali, in nasledek tega je bil, da je dobil Kolenc odpoved. Toda Kolenc ne gre rad iz Gorican, njegovi liberalni prijatelji ga ne pustijo radi iz svoje srede. Kaj je storiti? Dne 14. t. m. je objavil „Slovenski Narod“ dopis, v katerem je ponatisnjeno pismo, poslano baje restavratlju Kolencu od nekega delavca. V tem pismu se naznanja Kolencu, da bo v kratkem moral pustiti službo, in da so tudi njegovemu prijatelju, v Savi ure štete. Dalje je v pismu banjanje, da so delavci odstranili prejšnjega ravnatelja g. Hopfgartnerja, predsednika Pajka, in da bodo tudi odpravili tovarniškega zdravnika dr. Schusterja, dalje vse jude in protestante in drugoverce, če se tudi isti v centralni direkciji, in da bodo nastale v Medvodah še čudne prekucije. To pismo je, kakor se sliši, neki ljubljanski liberalni prvak prestavil na nemško, in potem so je, kot se govori, poslali centralni direkciji na Dunaj kot dokaz, kako so delavci v Goricanih podivjani in nasprotni ne

samo Kolencu, ampak tudi uradnikom tovarne in celo udom centralne komisije na Dunaju. Na vse te spletkarije odgovarjamo mi sledeče: Pismo ni imelo nobenega podpisa, vsaj v „Narodu“ niso nobenega priobčili. — Na anonimna pisma se pa pameten človek ne bo oziral, in jih ne upošteval. Se več! Z isto in še večjo pravico, kot liberalni dopisnik to pismo podtikuje tovarniškim delavcem, ga mi razglasimo kot delo medvodskih liberalcev, ki bi radi pomagali Kolencu do nadaljnjega obstanka v tovarni, pa potem na tak način črnijo delavstvo goricianske tovarne, da bi jim vzeli prijaznost in zaupanje centrale. V pismu samem so tudi mnoge neresnice. Tovarniško delavstvo ni ruvalo zoper prejšnjega ravnatelja g. Hopfgartnerja, ne zoper predsednika Pajka, ampak je zvedelo o njihovem odhodu šele potem, ko je bil postal že javen. Delavci dalje niso nikdar sramotili vere članov centrale, naj bo že ista judovska ali protestantska, in tudi niso zahtevali, naj se nekateri člani odstranijo, ker so toliko razumni, da ne pihajo tam, kjer jih ne peče. Tudi Kolenc niso preganjali, ampak le zahtevali, naj se odstrani iz gostilne, ker jim ne postreže tako, kot bi bila njegova dolžnost in ker nočejo plačevati nevžitne hrane. Naj nikar ne misli liberalni dopisnik, da bode s svojim lažnjivim pisarenjem Kolencu pripomogel do obstanka na škodo tovarniških delavcev. Ako bode lagal, kot je v „Gorenju“, da so delavci nalašč pustili sir in meso, da se je pokvarilo, in šele potem nesli kazat direkciji in sodniji, bomo začeli naštevati imena, kateri delavci so dobivali pokvarjeno hrano, potem pa bo hitro konec laži. V pismu se dalje grozi, da bodo klerikalci djali Francu Jarcu v Medvodah „štrik“ za vrat in ga mu tudi zategnili. Naj bo Franc Jarc brez skrbi, mi „štrike“ lahko na boljši način porabimo. Pač pa bomo skrbeli, da ne on in ne drugi „Narodovi“ liberalci ne bodo prišli v občinski odbor v Medvodah, če tudi so prijatelji in po vsem Slovenskem znane in obče spoštovanega župnika v Sori, kakor Antona Broeta imenuje „Slov. Narod“.

V Nevljah pri Kamniku so pretečeno nedeljo blagoslovili novo šolo. Blagoslov je izvršil ob asistenci gg. mekinjskega in domačega župnika, v navzočnosti preblagor. g. kamniškega okr. glavarja, šolske mladine in precejšnjega števila faranov. preč. gospod dekan kamniški Ivan Lavrenčič. V cerkvi je imel g. dekan do pričetka faranov lep nagovor, v katerem je razložil pomen cerkvenih molitev, ki se molijo pri blagoslovljenju šole, poleg tega je govoril tudi o namenu šole. Končala se je lepa slavnost z nagovoroma, ki sta jih imela v šoli g. okr. glavar in domači župnik do pričetka, in s cesarsko pesnijo jo je zapela šolska mladina. Da bi se pač vzgoja mladine v novi šoli vršila vedno v pravem duhu!

Iz Rovt nad Legatcem: Pri nas imamo že več dni precej hudi mraz. Snežilo je že 17. t. m. prav gosto. Obeta se nam zgodnja in dolga zima. — Dne 19. t. m. je bil zopet županem izvoljen gospod Franc Kogovšek. — Župni upravitelj g. Jozef Gregorič, slovenskim hribolazcem znana oseba, je zaradi bolnih nog zapustil Vrh sv. Treh kraljev in se preselil v St. Vid pri Brdu.

Moža razstrelila v zrak. V Celadcu v Rusiji je žena rudarja Brač svojega spečega moža z dinamitom razstrelila v zrak.

Avstrijska vojna ladija Panther, o kateri se je nedavno toliko pisalo, je priplula v Numen. Na krovu je vse zdravo.

Umrl je v Celovcu upokojeni c. kr. računski svetnik g. Vincenc Sorko, star 74 let.

„Rdeči Prapor“ se tiska od slej v Lampretovi tiskarni v Kranju.

Izredna lovska sreča. C. kr. gozdar g. Anton Komel v Tolminu je ubil pretekli teden na Kovačevičevem lovu pri Sv. Luciji z enim strelom srnjaka in srno. Pač redka lovska sreča!

Umrla je v Dornbergu gospa Marija Suhodolnik, rojena Zalar, mati tamkajšnjega postajenačelnika.

Defraudacija. Pri dunajski drugi prekaževalcev mesa so zasledili defraudacijo 43.000 K.

Doklado povišajo častnikom in meštju pri orožnikih. Moštvo dobi 100 kron doklade po doslužnih treh letih, 200 K po 4 letih, 300 K po 8 letih — 400 K po 12 in 500 K po 16 letih.

Iz Tržiča. Organizacija strokovnih društev je minolo nedeljo v prostorih g. Dobrina priredila „vinsko trgatvo“, ki je privabila mnogo občinstva. Veselica je bila jako živahna, viničarji in viničarke so nastopili v narodnih nošah. Med veselico je svirala tovarniška godba z Jansenic. Godbi, viničarjem, prirediteljem in prijateljem delavcev izrekamo zahvalo. — Strokovno društvo, ki se je ustanovilo pred tremi meseci, šteje že do 200 članov.

Drobne novice iz Egipta. Iz Aleksandrije nam piše rojak: Ptice selivke

so že davno v Afriki. Koliko izmed njih je končale med potje. Na tiseče, posebne prepelice se polovili samo v Aleksandriji. — Tudi Slovenke dohajajo zdaj v jeseni v Egipt. Vsak parnik jih pripelje lepo število. So pač res zelo podobne pticam selivkam. One Slovenke, katere so že pile vodo iz Nila, kar ne morejo več ostati doma; odhajajo sicer po leti nekatere v domovino za par mesecev, a jesen jih prižene nazaj. Več je tudi takih, katere ne marajo nikakor zapustiti Egipta; zgodi se, da celo kdo drugi plača vožnjo za nje, in še komaj jih je spraviti demov, čez par mesecev so pa zopet tu. Prav ima g. župnik, ki mi o tem piše tako le: „Je pač tam boljši zrak in življenje za nje, kakor tukaj. Sploh ne mara nobena več tu ostati, katere se je privadila aleksandrijskim razmeram.“ Kakor prižene nagon ptice v vročo Afriko, tako prižene naše Slovenke hrepenenje po Egiptu, ki jim je Eldorado ali obljubljeni dežela. Ena se je povrnila pred kratkim; ne vem, kolikokrat je že bila demov, domači je niso mogli pridržati — prišla je, dasi ima že 74 let. — Zdravstvene razmere naše naselbine v Aleksandriji so nekaj časa jako poveljne. Semo ena Slovenka je v bolnici in sicer v pruski, bila je previdena, zdaj je že iz nevarnosti — Danes, 20. t. mes. zjutraj smo dobili tukaj prvi izdatni dež, zadnji je bil v mesecu sušu. Temperatura se je znižala na 16 R stopinj, seveda zjutraj, ker čez dan je zopet krasno sijalo solnce. V Egiptu je le malo dni v letu, da bi ne videli solnca. Ker je tu tako „divno“ pedneboj, zlasti zimske mesece, zato prihaja zdaj sem toliko ljudi, da je vsak parnik prenapolnjen, in so prostori oddani po več tednov naprej. — Naš konzul, g. Junij pl. Puskarin, se je zaročil z gđo. Tschudi, hčerko tukajšnjega veletržca.

V nedeljo imamo sv. maše za pokojnega nadškofa Andreja Jordana. V samostanu sv. Katarine napredujemo. Sest je nas Avstrijec. Eden je bosenski Hrvat, p. Ignacij Strukić, eden Tirolec, trije Slovenci. Po leti sta bila sem poslana dva Slovenca brata lajka: Rok Kastelic, krojač s Toplic na Dolenjskem in Hijacint Goršek, kuhar iz Smartna v šaleški dolini.

Potrjena zakona. Zakon glede občinskih doklad na Goriškem, sprejet v zadnjem deželnozborskem zasedanju, je dobil Najvišje potrjenje.

Stavka v podjetju papirnice „Leykam-Vevče“. Preteklo soboto je 120 delavcev na prostoru lesa tovarne za papir Leykam-Vevče pri Sv. Stefanu na Gratkornu radi difference pri plačilih ustavilo delo. Nato je okolu 1400 delavcev stopilo v stavko.

Živinski potni listi. Od raznih strani smo že dobili pritožbe, da morajo marsikje ljudje po eno uro daleč hoditi po živinske potne liste. Če slučajno župana ali tajnika ni doma, mora stranka ali čakati ali pa še enkrat krevsati dolgo pot. Včasih zvečer tudi kmet ne ve, ali bi šel drugi dan na semenj ali ne. Ko pa se odloči, nima živinskega potnega lista. Zupanstva pa morejo ustreči oddaljenim občanom ako prosijo deželno vlado, da se pooblaste zastopniki podobčin izdajati živinske potne liste.

Svedska pošta. V nekaterih krajih Švedske, kjer sta morala in poštenje na jako visoki stopinji, imajo prav jednostaven poštni sistem. Ko pride parobrod v luko, gre mornar s pismi na kopno ter jih postavi v nezaprto škrinjico. Kdor pričakuje pisma, odpre škrinjico, izbere svojo pismo ter gre po svojih opravkih. V Parizu pa se ne nahajajo poštné škrinjice na ulici, marveč v prodajalnicah, ker se je dogodilo že večkrat, da so tatovi ukradli škrinjico in pisma.

Narodni kolek. Nemški listi poročajo, da je trgovsko ministrstvo dovolilo, da se društveni narodni koleki prilepilajo na prednjo stran dopisnic in na pisma. Kar velja za nemška društva, bo menda veljalo tudi za slovenska.

Mestni muzej v Karlovcu. Mestno županstvo v Karlovcu je pričelo zbirati razne zgodovinske predmete, važne za Karlovec, da ustanovi mestni muzej. Kaj takega bi bilo priporočati tudi Ljubljani.

Deželni zbor goriški je bil odprt včeraj.

Odlikovanje. Poštni ravnatelj g. Matija Sorli je bil povodom svojega umirovljenja imenovan vitezom Franc Josipovega reda.

Strašna rodbinska drama. Iz Rovinja poročajo, da je obravnava proti morilki svojega moža, Celič, preložena, da preiščejo njeno duševno stanje.

Nasilni izgnanec. V Trstu je policaj Modic aretirai iz Trsta izgnanega potepuha Ivana Ivaničiča. Peljal se je z njim v vozu v zapore. Ivaničič je razbil šipo voza in udaril policaja v obraz. Modic ga je pridrževal, pri tem pa ga je Ivaničič večkrat ranil v leve roko. Sele, ko je prihitel policaj Peric, so izgnanca ukrotili.

Vsled povžitja gob se je zastrupil v Trstu 29letni agent Ivan Kerc, stanujoč v ulici Dante Alighieri št. 15.

Zdravnik, ki je takoj prihitel, ga je rešil smrti.

Gosp. Anton Trstenjak, ki je zastopal „Slovensko Matico“ pri slavnostni otvoritvi srbskega vseučilišča, je dobil red sv. Save III razreda.

Nove volitve na Hrvaškem. Nekateri listi poročajo, da bodo nove volitve na Hrvaškem skoro gotovo že letos. Ni izključeno, da se vrše že prihodnji mesec.

Nove skladbe. Založnik Fr. A. Urbánek v Pragi je izdal te dni „Suito za klavir“ (ciklus 6 skladb) od Jos. Procházke, skladatelja in učitelja „Glasbene Matice“ v Ljubljani.

Vojaški novinec utonil. Iz Linca poročajo: Voj. novinec Sebastijana Pibra, ki je dezertiral že tisti dan, ko je nastopil vojaško službo, so zasledili orožniki v Grossgamingu. Piber je pred njimi bežal in skočil z mosta, ki pelje preko reke Anize, v vodo, kjer je utonil.

Za č. g. duhovnike. Ker je Kat. Bukvarna naročila novo veliko zalogo liturgičnih knjig in ker se je vsled mnogovrstne izpopolnitve zaloge pojavilo občutno pomanjkanje prostora, je prisiljena oddati razne liturgične knjige po izredno znižanih cenah. Missali in Brevirji s propriji raznih škofij so deloma popolnoma novi, deloma pa izpopolnjeni z najnovejšimi mašami oziroma cfciji. Tudi vse druge liturgične in koralne knjige so deloma v novih izdajah, deloma pa je cena tako nizka, da ne pride v poštev. Kdor se za knjige zanima, naj blagovolji zahtevati imenik in takoj naročiti, ker bo zaloga v ceni znižanih liturgičnih knjig kmalu pošla.

Katol. Bukvarna.

Častni večer je priredilo postojnsko c. kr. uradništvo v soboto, 21. t. m. blag. g. svetniku Leopoldu Zužeku povodom njegovega odlikovanja z viteškim križcem Fran Josipovega reda. Obilna udeležba kakor tudi razni navdušeni govori so pričali, kako ljubljen je odlikovani gospod, ki je ne le c. kr. svetnik, pač pa tudi odkritosrčen svetovalec vsemu tukajšnjemu prebivalstvu. Kajpada je naš slavní salonski orkester večer vsestransko povzdignil s preciznim petjem in izbranimi krasnimi godbenimi točkami.

Na Vrh pri svetih Treh kraljih je na praznik Vseh svetnikov romarski shod. Zato bo dveje duhovno opravilo, ob 6. in 10. uri. Na predvečer spovedovanje in litanije.

Dar. Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi je sprejelo od neznane dame 1000 kron v to svrhu, da se ustanovi fond v trajajoč spomin na rajno gospo Terezijo Kouteckovo, roj. Cermáková, kateri naj ima njeno ime. Iz tega fonda se morajo podpirati revni slovenski dijaki na čeških visokih šolah v Pragi. — Blagi darovalki izreka s tem društveni odbor iskreno zahvalo.

Čudež v jeseni. V Mengšu na Flerinovem vrtu je cvetela te dni vsa jablan v najlepšem cvetju, kar je vzbujalo občo pozornost v pozni jeseni.

Osebna vest. G. Gustav Vidic je radi zdravstvenih razmer oproščen službe kot prometni kontrolor ravnateljstva drž. železnice v Beljaku.

Vinski semenj v Novem mestu. Mestno županstvo v Novem mestu priredi s sodelovanjem kmetijske podružnice v četrtek po sv. Martinu, dne 16. novembra t. l., prvi vinski semenj in sicer v prostorih gostilne Janeza Košaka v Novem mestu. Semenj se prične ob 11. uri dopoldne, tako da vnanji kupci lahko pravočasno dosepejo z dolensko železnico in da se lahko še tisti dan povrnejo nazaj. Opezarjamo na to ugodno priliko za nakup in prodajo vina vse vinotržce, gostilničarje in sploh vinogradnike in jih vabimo k obilni udeležbi.

Predavanje v Horjulu. „Katališko izobraževalno društvo v Horjulu“ je priredilo v nedeljo popoldne poučno predavanje. C. g. dr. Josip Gruden je v svojem eno ure trajajočem govoru pojasnjeval poslušalcem makedonsko vprašanje in poslanstvo, ki ga ima Avstrija na Balkanu vršiti. Mnogobrojni poslušalci, katerih je bilo nad 200, so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem govornika. Ljudstvo je željno pouka in hvaležno vsakomur, ki mu ga nudi.

Iz Domžal se nam poroča: V nedeljo je naše izobraževalno in podporno društvo vpriporilo igrokaz v treh dejanjih „Večna mladost in večna lepota“. Pohvaliti moramo vse igralce in igralko, ki so prav dobro pogodili svoje vloge. Cast in hvala domžalski godbi in njenemu kapelniku, kakor tudi pevskemu zboru. Pripomnim naj še, da je v soboto depoldne g. beneficijat dobil od okr. glavarstva naročilo, da se igra ne sme vršiti v naznanjenem prostoru. G. beneficijat se hitro z enim odbornikom pelje v Kamnik h

glavarstvu, kjer izve, da je bila prepoved vsled poročila iz Domžal. Kdo je poslal to poročilo, ki je bilo neutemeljeno? Okr. glavništvo je seveda preklicalo prepoved. Domžalci se tudi izprašujejo, kdaj bodo nove občinske volitve in zakaj jih zavlačuje g. župan. Domžalci, stopite kot en mož na noge, ko se vam krati pravica!

— **Največja ladja.** Januarja meseca pride v Trst ladja, ki je baje ena največjih na svetu in tudi najelegantnejša in najmodernejše opremljena. Ladja se imenuje „Caronia“ in je last družstva „Cunard Line“.

— **V Gorici** je hotel pri „Zlatem jelenju“, kjer se zbirajo Slovenci. Na jedilnih listih pa jim ponujajo jedilo in pijačo le v nemškem in italijanskem jeziku. Boveški sir imenujejo „formaggio plezzano“. Bovec — Plezzano! Kdo se ne smeje, a tudi hujuje.

— **Skrivnostna zadeva.** Gospa vdova Ida Remšak je v Trstu imela precejšen dolg na oblekah pri tvrdki Wassermann. Pred nekaj dnevi je javila policiji, da je hotel agent te tvrdke Katz, doma iz Kičineva, ropati. Baje je prišel k njej, da iztirja dolg, pa mu je ponujala samo 4 krole. Nato je Katz skočil proti nji in ji hotel iztrgati denarnico, v kateri je baje bile 100 kron. Pri tem je padla, prevrnila samovar in vžgala se ji je neka obleka. Aretovali agenta je pa izpovedal, da je gospa padla sama iz nerodnosti. — Policija si sedaj beli glavo, kdo ima prav.

— **Osebnosti.** Tretji državni izpit iz pravošlovja so položili v zadnjem času gg. Tomo Šorli iz Podmelca, ki je nastopil svoje vojaško enoletno prostovoljstvo; Josip Zerzi iz Sežane in Franc Gabršček iz Kobarida, ki vstopita na okrožni sodnji v Gorici.

— **Novice iz Bosne.** Nadškof Stadler je odšel dne 12. t. m. s svojimi kanoniki v Banjaluko, kjer je imel s tamnoškofom Markovićem važna posvetovanja glede duhovniške kongregue v Bosni.

— **Kongrua** za katoliške duhovnike se morda uvede v Bosni. Vlada je v principu že privolila. Sedaj se posvetujejo o tem vprašanju bosenski škofje in duhovniki na dekanijskih konferencah. Po mislih nadškofa Stadlerja znašala bi kongrua za župnika 1600 do 2400 kron, za kapelane 1200 kron. Bira bi se popolnoma odpravila. Stroški za kongruo bi se po mislih dež. vlade pokrili z 1% doklado na desetino, ki jo plačuje kat. prebivalstvo. — O celnem načrtu sporočim bolj natanko kdaj pozneje. — **Samostanske cerkev v Sarajevu** nameravajo zidati t. zv. „črne sestre“ neke nemške kongregacije. V ta namen so pričele nabirati prispevke po ce'li Bosni, v Avstriji in tudi po Slovenskem. Ker se namerava cerkev graditi nekoliko korakov daleč od leve in prestorne semeniške cerkve, in ker po mnogih drugih bosanskih mestih katoliki tako krvavo potrebujejo podpore, zato mnogi, zlasti duhovniki ne odobravajo tega podvzetja.

— **Podčastnik padel v morje.** Ko se je večal del eskadre avstro-ogrske mornarice pri Malem Lošinju, se je pripetila na vojni ladji „Sveti Jurij“ velika nesreča. Z zvišenega mesta na ladji je padel podčastnik Ivančević, se udaril ob rob ladje ter padel v morje. Trupla še niso našli.

— **Novo poštno poslopje v Gorici.** V torek se je vršil na licu mesta komisijoneli ogled v zadevi zgradbe novega poštne poslopja v Gorici, katero se bode zidalo tik postaje bohinske železnice.

— **Draginja v Celovcu.** V Celovcu veljajo 2 jajci 20 vin, te dni so celo prodajali 3 jajca za 40 vin. Stiri mala jabolka veljajo 20 vin.

— **Dežniki naposodo.** V Ameriki posejajo zdaj dežnike po prodajalnicah. Kogar ujame na ulici dež si lahko v vsaki najbližji prodajalni izposodi dežnik za 25 centimov. V tem posejevanju so sporazumljeni vsi prodajalničarji in zato se odda lahko dežnik v vsaki poljubni prodajalni nazaj. Dežniki so dobre signirani in društvo ki to oskrbuje ima z njimi mnogo dobička.

— **Nove plesne obleke.** Za letošnjo sezono niso obleke z vlečkami več v modi. V modi so kratke obleke z visokim pasom.

Zgodnji sneg.

Nastop zime in prvi sneg. Sneg, ki je včeraj zapadel, napravil je na sadnem in gozdnem drevju obilo škode, a škodoval bo tudi poljskim pridelkom kar jih je še v zemlji, ker bodo začeli gnjiti. Drevja je mnogo polomljenega. Ljudje imajo še zunaj repo, korenje, peso in zelje. Tudi do drv bo težko priti. Snega je padlo v Ljubljani že nad 12 cm, po Notranjskem in Gorenjskem ga imajo blizu pol metra.

— **Sneg v mestu.** Včeraj je šlo po ljubljanskih drevoredih in nasadih kaci 60 delavcev otresat sneg z drevja. Po mestu

delavcev in voznikov za kidanje in odvažanje primanjkuje. Včeraj so najeli več prisilencev za ta posel. Danes se pričeli s tem delom že ob 3. uri zjutraj, pa se delo mnogo ne pozna, ker sneg še vedno pada.

— **Sneg na Dolenjskem.** Kakor se nam poroča, je včeraj tudi po Dolenjskem v nižavah pobelil sneg; vse je pod zimsko odejo. Mnogi posestniki imajo na njivah še krompir, skoraj vsi pa zelje, repe, korenje in drugo zelenjad. Nastila nimajo še nikjer, ker mnogokje se drevje še ni oskublo. Tudi promet na cestah je oviran. Ako se hitro ne zvedri in sneg ne skopni, imeli bodo kmetovalci mnogo škode. V Novem mestu je včeraj zjutraj težka snežna plast na obrežju Krke podrla barako za perice. Tri perice so se srečno rešile; perilo pa je šlo po vodi, levil ga je v čolnu g. Fischer. Da se ne zgodi nenadoma večja nesreča, treba je čimprej perilnice dobro pritrditi, sicer splava vse po Krki. Tudi drevja je sneg mnogo polomil. Ljudje res ne vedo, kdaj in kje jih čaka nesreča. Na Krškem imajo 30 cm. visok sneg, na litijskih hribih je 80 cm visok. V novomeški okolici je velika škoda v gozdih, kjer teža snega lomi drevesa.

— **Sneg ustavil vlak.** Danes je na notranjski progi velik sneg ustavil vlak.

Ljubljanske novice.

— **Knjige družbe sv. Mohorja** so že došle v Ljubljano. Clani jih morejo takoj dobiti pri poverjenikih. Spominjajte se ob tej priliki naše prekornice Ciril Metodove družbe!

— **Sneg podrl lopo telovadca.** V Tivoliju je bil postavil svojo lopo telovadec in umetnik na vrvi Franc Binder. Zdal pa mu je podrl vse sneg in mu napravil tako mnogo škode. Do dva tisoč ga stala lopa, ki je zdaj nerabna; izprijenega pa mu je tudi mnogo blaga in kostumov. Binder je bil že večkrat na raznih mestih odlikovan. Binder misli nastopiti pred občinstvom v enem tukajšnjih lokalov obenem s svojo družino. Binder upa takrat na mnogobrojni poset, da vsaj nekoliko pokrije po snegu mu nastalo škodo.

— **Slovensko trgovsko društvo „Merkur“** namerava kakor prejšnja leta tudi v letošnjem zimskem času prirediti več predavanj. Prvo teh predavanj bode v soboto dne 28. t. m. ob 9. uri zvečer v društvenih prostorih. Predaval bode g. dr. Konrad Vodusek o pravnem razmerju med principalom in njegovimi uslužbenci. G. predavatelj bode pojasnil vsa tozadevna vprašanja, ki utegnejo nastati vsled smrti, odpovedi, konkurza itd. Gospode člane in prijatelje društva vabimo, da se tega važnega predavanja v prav obilnem številu udeležijo.

— **Na okloih so:** g. Fran Geričnik z gđ. Marije Rihar, gosp. Viktor Joher, črkostavec z gđ. Rozo Gajer.

— **Slavnost na Rakovniku** je v nedeljo napravila velik vtis na vse navzoče. Že zjutraj pri sv. maši, ko je bil umeščen č. g. A. Kovačič kot vodja zavoda, kateremu vsi sodružniki kličemo iz srca na mnoga leta, so pokazali salezijanski pevci, koliko premore dobra vztrajna vzgoja v tako kratkem času. Se bolj pa se je to pokazalo pri popoldanski slavnosti, ko je vlč. g. kanonik dr. Cekal blagoslovil kip in votlino Brezmadežne. Pevski zbor gencev in sodružnic se je nepričakovano dobro obnesel. Tudi godba se je zopet oglasila in pokazala velik napredek. In kaj naj rečemo o lurski votlini? Drugega ne moremo, kot povabiti čitatelje teh vrstic, da pridejo pogledat in videli bodo, koliko premore združna moč salez. sodružnikov in sodružnic Krasen je kip, krasna votlina, prostor za votlino jako primeren. Po blagoslovu kipa se ga med petjem in sviranjem godbe prenesli v votlino. Tu se je mnogoštevilnemu občinstvu podelil blagoslov z Najsvetejšim Prihodnji mesec se dobrotniki, kateri so darovali za prelepi kip Marije, imenujejo v Don Boscu!

— **Pozor!** Opazilo se je, da nekateri premogarji, ki prodajajo trboveljski premog, ne prodajajo resnično pravega, ampak ga mešajo z drugim slabjšim. Nadalje se je prišlo tudi na to, da nekateri hlapci odstranjajo od vreč plombe na neki umetni način in potem jemljejo premog venter ga devajo v druge vreče, da ga potem prodajajo za svoj lastni žep. Slučaji naj se naznanijo mestni policiji.

— **Novo ravnateljstvo „Kranjske hranilnice“.** Ker je umrl podpredsednik in pravni zastopnik „Kranjske hranilnice“ dr. Pfefferer, so izpremenili 24. t. m. hranilnično ravnateljstvo sledeče: za podpredsednika je bil izvoljen g. Bamberger, za kuratorja Maurer; novi član ravnateljstva je postal dverni svetnik dr. Rüling, za pravnega zastopnika pa je bil izvoljen dr. Eger.

— **Strokovno društvo tekst. delavstva za Kranjsko s sedežem v Ljubljani** je v četrtek dne 19.

t. m. imele shod v prostorih kršč. socialne „Zveze“. Shod je bil nepričakovano dobro obiskan. Na dnevnem redu je bilo skrajšanje delovnega časa za ljubljansko predilnico in delavske plače. Shod odpravi društven predsednik Fr. Jeraj, ki pozdravi vse društvenike in tudi one, ki še niso člani. To priča, da so se po večini znebili predsedkov o društvo. Nato gosp. dr. Krek, burno pozdravljen, govori približno: Ne bom Vam govoril dolgo. Moja želja je le ta, da pozdravim Vaše še mlade, a tako krepko društvo, ki si je v tako kratkem času pridobilo ugled nele v tovarni, marveč tudi v javnosti. Prišli ste že tako daleč, da imate že danes na dnevnem redu tako težavno stvar, kakor je skrajšanje delavnega časa in pa zvišanje delavskih plač. To so vprašanja ki potrebujejo mnoge poduka. Zato Vas pozivljem, da pridno obiskujete socialne kurse, ki se vrše v teh prostorih vsak petek zvečer od četrta 8 do 9. ure! Pozivljaj je, da bodi vsako strokovno društvo popolno, svobodno in brezstrankarsko, ter da se društva nikakor ne smatrajo za klerikalna, ako imajo svoje zbirališče v prostorih kršč. soc. „Zveze“. Omenjal je tudi sedanjega gibanja za splošno enako in tajno volivno pravico za drž. in dež. zbor, ter končal: Kdor se bori za to, ni že klerikalec, ampak je član ljudstva, katero se bori za svojo pravico. (Živahno odobravanje). Nato se mu zahvali predsednik za lepi govor in prosi naklonjenosti za društvo v bodoče. Nato prevzame predsedstvo namestnik. tov. Vin. Zabuvec, predsednik Fr. Jeraj pa nadaljuje poročilo o skrajšanju delovnega časa. Opomni delavstvo na socialne boje po širnem svetu ter na načine, po katerih se delavstvo bori za svoje zboljšanje. Pripomnil je, da se s silo dosežejo pač velike žrtve, malekije pa pravi uspeh. Zaradi tega pozivljaj člane, naj se združijo in potem premišljene prošnje dosežejo svoje zboljšanje, nikdar pa ne s silo, kateri bi sledili le še večja beda. Nato, prečita dotično prošnjo na ravnateljstvo, katero navzoči soglasno odobro. Pripomniti je, da so po tovarni neke osebe ves dan hujskale proti društvu. Zato je predsednik vprašal če se kdo morda od nasprotne strani oglasi k besedi. Vse tihe, nasprotnika ni bilo, da bi povedal, kako se naj delavstvo organizuje in kako dolgo mere trajati delovni čas, da ne bodo lonci postali zavetje pajkov in drugih takih gostov. Ker se nihče ne oglasi, zaključil predsednik shod in se zahvali za vzoren red in harmonijo med delavstvom, ki je bilo danes prvič zbrano iz cele tovarne.

— **Delavci-Furlani** so deloma že odšli iz Ljubljane na Hrvaško in Slavonijo je zadnje dni odšlo v ondotne šume les sekati in tesat več Dolenjcev.

— **Javna razsvetljava.** Park pred justično palačo je dobil v sredini eno žarnico. To je pač prava vaška razsvetljava za tak mestni park!

— **Zrjavi in divje gosi** so letele pretekle noči čez naše mesto na jug. Zgodnja zima nastopa povsod v kljub nekaterim „cvetčim“ kostanjem in jabelkam.

— **Podraženje mleka pred okrajnim sodiščem.** Danes se je vršila obravnava proti nekaterim kmetom iz ljubljanske okolice, proti mlekarškemu nadzorniku g. Legvartu in proti g. Seliškarju. Razsodba bo proglašena danes ob 5. uri popoldne. Več o tem jutri. Danes dopoldne se bili že štirje posestniki oproščeni.

— **Sneg usul** se je danes dopoldne na Mestnem trgu iz neke hiše in priletel na fijkarski voz Oskarja Berganta in mu udril streho. Skoda je precejšna.

— **Tatvina.** Natakariči Neži Moharjevi je bila včeraj popoldan ukradena iz ledne omare srebrna moška ura z enim krovom, vredna 40 K. Tat je neznan.

— **Pod voz je prišel** danes zjutraj na Poljanski cesti 14 letni mizarjev sin Anton Perenta iz Stepanjevasi. Peljal je po Poljanski cesti ročni voziček, nakar je v njega zadel posestnikov sin Korošec iz Bizovika z vpreženim vozom. Ročni voziček je dečka podrl tako, da je padel pod Korošev voz. Kolo mu je šlo čez prsi, k sreči se pa deček ni hudo poškodoval.

— **Izgubljen** je zlata zapestnica, vredna 40 kron.

— **Pes popadel** je včeraj dopoldne na Bleiweisovi cesti nekega 12letnega dečka za nogo in ga poškodoval. Pes je znan.

— **Umrl** so: Anton Hönigman, knjigovedja, 50 let; Marija Eržen na Bregu štev. 14 in Stefanijska Fiala, Florijanske ulice 30.

— **Prijazni ljudje.** G. Fr. Lenče, gostilničar v ljubljanski okolici, nam piše: Neki gospod iz Ljubljane prav drzno napada Umkovo gostilno, češ, da sem v vrtni lopi hujskal kmete proti Ljubljancem. Dotično nedeljo spleh noben kmet ni bil v lopi, pač pa se se razgovarjali v sobi, kar je razburilo dotičnega gospoda iz Ljubljane, da jih je ožmerjal. Kar pa so govorili kmetje, zato jaz nisem odgovoren. Lepo torej ni od njega, ako hoče mojo hišo spraviti ob dobro ime. Fr. Lenče.

— **Pogreš** se od preteklega četrtega 60letna Julija Omanova iz Kranja. Bila je v hiralnici in je imenovanega dne neznan kam odšla.

Telefonska in brzoljavna poročila.

— **Inomost,** 26. okt. Predloga o volivni reformi za dež. zbor je zasigurana, ker so italijanski poslanci izjavili, da predloge ne bodo obstruirali.

— **Praga,** 26. okt. Na Hradčinu so nad urade oskrbnštva napravili sedaj poleg nemških tudi češke napise.

— **Celovec,** 26. oktobra. Po ravninah je padlo snega čevljev visoke.

— **Peterburg,** 26. okt. Doslej se je stavka železničarjev razširila na naslednja mesta: Simbirsk, Jekaterinoslav, Kijev, Odesa, Smolensk, Voronež, Saratov, Harkov, Simferopol, Jaroslav, Nižnij Novgorod. Trgovina ima ogromno škodo.

— **Varšava,** 26. okt. Na tukajšnjih visokih šolah se vrše številni dijaški shodi. Trgovske šole so že uvedle poljščino kot učni jezik.

— **Varšava,** 26. oktobra. Stavkujoči so tudi tu pokvarili vodovod, ki več ne funkcijonira.

— **Riga,** 26. oktobra. V središču mesta so napadli stavkujoči voz, v katerem je blagajnik za upravo železnice peljal 25.000 rubljev. Umrili so blagajnika in voznika, denar pa odnesli.

— **Peterburg,** 26. oktobra. Govori se, da se je car izrazil, da je prepričan o potrebi dati Rusiji konstitucijo in da ne pozna nič prijetnejšega nego uloge, katero ima angleški kralj.

— **Odesa,** 26. oktobra. Od tu ni že od včeraj odšel neben vlak.

— **Bjalostok,** 26. okt. Iz tukajšnjega zapora je ušlo pet zaprtih članov revolucijske zveze.

— **Moskva,** 26. okt. Mestni uslužbenci so pričeli stavkati. Stavkajo tudi mestni delavci.

— **Toulon,** 26. okt. Tu stavkajo delavci v plinarni. Plinarno straži vojaštvo.

— **Belgrad,** 26. oktobra. Srbska skupščina je imela burno sejo. Naprednjak Nikolajević se je spominjal umora kralja Milana in napadal častnike-morilce. Bivši privatni tajnik kralja Petra, Balugdić, je pričel v diplomatski loži piskati. Nastal je tak ropot, da Nikolajević ni mogel dalje govoriti.

— **London,** 26. okt. Delavci, ki so brez dela prirede dne 6. novembra po mestu velik izprevod.

— **Telefonska poročila z Dunaja** so izostala, ker je telefonska zveza vsled velikega snega pretrgana.

— **Naročajte se na „Slovenca“!** Nabirajte novih naročnikov! Cim več bo naročnikov, tem bolj se bo „Slovenec“ izpopolnil in več bo nudil svojim čitateljem.

— **Zelodec prebavlja in čisti.** Da pa zamore zadostiti obema svojima nalogama, ga ne smemo niti v enem niti v drugem oziru preveč napenjati, temveč skrbeti, da se mu te dvojno delo kolikor možno olajša. Izvrstno sredstvo v ta namen je dr. Rose balzam za zelodec iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvernega založnika v Pragi, ker pospešuje prebavljanje in povzroča lahko odvajanje brez bolečin. Dobi se tudi v tukajšnjih lekarnah. 431 (7—4) a

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, srednji zračni tlak 736'0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Noba	Padavina v sl. urah v mm.
25. 9. zveč.	735'5	0'4	sl. jvzh.	obl.	40'4
7. zjutr.	737'6	0'2	sl. ssvzh.	sneg	
2. pop.	738'4	1'5	sl. jvzh.	obl.	

Srednja včerašnja temp. 0'9°, norm. 8'7°.

Dečka
v prodajalno z mešanim blagom sprejme 2181 3—1
Anton Kobi na Bregu pri Borovnici.
Tisk „Katoliško tiskarne“ v Ljubljani.

Stajerske novice.

š **Poštna vest.** Poštni pomožni uradnik Franc Koser ml. v Pragerskem je nastavljen kot poštni ekspedijent pri poštne uradu v Juršincih.

š **Ljutomer.** Trgatev se je letos vršila izredne zgodaj, že v prvi polovici tekočega meseca je brez malega bilo že vse obrano. Sedaj še le tuintam po kateri velika biva v bratvi. Mraz je listje posmodil. Kapljica je izvrstna. Le kolikost je marsikdo skrčila neusmiljena toča. Minole soboto do nedelje, t. j. ponoči, je po gorica nalezaval sneg. Danes, v sredo, sneži pošteno, pobeljeno je širno Mursko polje, po katerem trpi za zdaj največ še nepospravljena hajdina; na rjop in krompir še menda večina gospodarjev skoro ni mogla misliti, ker je ingde bilo delo še nujnejše. Sedaj ob 9. uri leži snega za 9 centimetrov na deski.

š **Nemškutarji v obč. zastopu v Teharjih** so odložili svoja po krivici pridobljena mesta. Tako so se nemškutarji menda za vselej poslovili iz obč. zastopa v Teharjih. V to pomozi slovenska zavednost!

š **Poročil** se je g. Franc Ljubcer, železniški uradnik v Slov. Bistrici, z gđ. Marijo Bestič, gostilničarjevo hčerko.

š **Umrila** je v Ribnici gostilničarka gospa Rozalija Petrunroj. Oleško, stara 62 let.

š **Okrajna cesta Ljubno-Luč.** Interpelacija deželnega poslanca dr. Ivana Dečko in drugih na c. kr. namestnika v Gradcu glede izplačila državne podpore za naprave okrajne ceste Ljubno-Luč se glasi: Za okrajno cesto Ljubno-Luč dovolila je država subvencije 40% k proračunjenim stroškom v znesku 108.000 K. Ta cesta se dela že od leta 1904. Jaka marljivo. Stavbene stroške mora okrajni odbor kot podjetnik redno izplačevati. Samo ob sebi je razumljivo, da okrajni odbor pri svojih skromnih dohodkih nima toliko fonda v blagajni, da bi stroške mogel izplačevati. Prisiljen je torej potrebne zneske si priposojilnici v Gornjem gradu izposojevati kar je zvezano z velikimi stroški in obrestmi. V proračunu državnega zbora so vpisane subvencije za to cesto po 10.000 K vsako leto od 1903 naprej. Okrajni odbor računil je torej opravičeno, da bo za plačilo tekočih izdatkov od c. kr. erarja vsako leto redno to subvencijo po 10.000 K izplačano dobival. Temu pa ni tako; država dozdej ni nakazala še niti vinarja subvencije, ako ravno je imela v proračunu za leta 1903, 1904 in 1905 a po 10.000 K. Okrajni odbor je vsled sklepa od 27. avgusta 1904, št. 300, c. kr. vlado z depisom na c. kr. politično ekspozituro v Mozirju opominjal, naj izplača zapale subvencije, pa do danes še ni dobil na to pogajanje ne odgovora, še manj pa denar! Z ozirom na velike stroške, v katerih se nahaja okrajni odbor v Gornjem gradu vsled takega postopanja c. kr. državne vlade, dovoljujejo si podpisani odborniki staviti na c. kr. namestnika nujno vprašanje:

Iz katerih vzrokov se izplačile državne subvencije na okrajni odbor še vedno ni nakazalo?

Ali je visoka c. kr. državna vlada voljna ozirajoč se na sitne razmere okrajnega odbora v Gornjem gradu nakazati nemudoma za leta 1903, 1904 in 1905 zapale zneske a 10.000 K?

š **Nesreča.** Na Boču je padla z neke 50 metrov visoke skale Ivana Hajek ter se nevarno poškodovala.

š **Poročil** se je v St. Lovrencu nad Mariborom g. Jakob Novak, gostilničar in posestnik, z gđ. Josipino Rošen.

š **Umril** je v Veržuju osmošolec gosp. Franc Kosi.

Slovensko gledališče.

Ne enkrat, — večkrat je treba čuti veliko opero Čajkovskega, „Pikovo damo“, da je mogoče izpoznati vse njene glasbene vrline. Globoka, kakor morsko dno je ta mogočna orkestralna instrumentacija, prekipajoča kot razburkani morski valovi, bučeči ob silnem viharju, a zopet polna idealne miline, ko se umiri to silno valovanje.

Kako presrčen je duet v medigri „pastircev pesem“, ko zatrepeče duša v nežni ljubavi; ravno tako duet Lize in Pavline v drugi sliki ter istotako duet Hermana in Lize ter v prvi sliki Hermana in kneza Jeleckega.

V duševnem razdvojenju Lize v šesti sliki nam slika komponist z neodoljivo silo v veliki ariji z nedosegljivim dramatičnim učinkom ob prelepi scenariji — s polno luno na nebeškem svodu — vso moč ljubezni, ki se ima končati gotovo nesrečno.

Z roko pravega umetnika nam je predložil komponist duševni boj med ljubeznijo

in strastjo za igro na karte borečega se Hermana, ki končno podleže igralski strasti.

Nastevati vse prednosti te opere — ene izmed najlepših, če ne najlepše, kar smo jih čuli, bilo bi odveč.

Ves pevski ensemble naj ima za včeraj toplo priznanje za trud; glavna pohvala in ponovni aplavz, ki je veljal zlasti gg. Orželskemu in Ouředniku ter gđ. Skalovi, Stolcovi ter Rindovi in Hočevarjevi pričal je o izredni zadovoljnosti občinstva ob tretji uprizoritvi te opere. — Vsa hvala tudi gg. Betetu in Zachu ter končne g. re. R. nek u, ki ima poleg g. kapelnika za uspeh opere največ zaslug. — Gledališče je bilo polno

Književnost in umetnost.

* **Katoliški Obzornik.** IX. letnik; IV. zvezek, 1905. Izšel je ravnokar IV. zvezek letošnjega „Katoliškega Obzornika“, ki prinaša celo vrsto zanimivih in aktualnih člankih. Vsebinsko je sledeča: Franc Terseg: „Pravi in nepravi menizem“. Bogumil Remec: „O sodobnem stanju descendenčne teorije“. Dr. Aleš Ušeničnik: „Naši ideali in demokracija“. Dr. Josip Debevec: „Verski, zlasti katoliški motivi v Schillerjevi poeziji“. Dr. J. E. Krek: „Moderna veda in religijsko vprašanje“. Dr. Josip Gruden: „K glagolskemu vprašanju“. A. U.: „Odkod življenje“. Franc Terseg: „Se enkrat Haeckel kot filozof“. Dr. M. Murko: „Pojasnilo“. V oddelku: „Iz književnosti“ objavlja g. profesor dr. Fr. Žigon, profesor modroslovja v goriškem semenišču, zelo natančno kritiko o „Obni metafiziki“ g. Fr. Kovačiča.

* **Slovenski Učitelj,** 10 št., VI. letnik, prinaša sledečo vsebino: N.: „Stajerska deželna učiteljska konferenca“. M. Stupca: „Ženska ročna dela na naših ljudskih šolah“. L.: „Razstava učil. Kratka katehetika s praktičnimi pojasnili“. Franc Terseg: „Der pädagogisch-katechetische Kurs“ (oce-na). „Soltske vesti“.

* **Reliefi.** Jos. Regali. V Hribarjevi izlozbi so izšle črtice pisatelja Josipa Regalija. Nastovil jih je „Reliefi“ in ta naslov tem skicam odgovarja. Ponekod se spisujejo lepe stvari na lep način, ponekod pa se zdi človeku, da se poteguje na videz pisatelj za neko idejo, a za prav isto stvar mu ni resnično popolnoma nič. Najbolj globoko je izkušal napraviti sliko „Jesenski večer“. In tudi lepe pisane je tista stvar, če je tudi včasih kaj čudnega v besedah. Povsem lepa je stara „Mati“, ki izgubi meža in sina in naposled oslepi. Zdi se, kakor bi je ne bil pisal prav od sre. Velikomestna koketa „Mira“ je krasno opisana. Tukaj je združeno čustvo z dogodkom. Enkrat se ji zbudi srce, enkrat sredi hrupnega, bliščečega življenja. Ostale črtice so: „Gos“, „Opekar“ in „Daj rešenje, Gospod“. Knjiga stane dve kroni, po pošti 10 vinarjev več. Mi jo priporočamo.

Izpred sodišča.

Tat na šte. 13. France Kralj iz Malih Dol, je bil od novega leta 1905. do konca mesca julija t. l. v javni hiši v Zvonarskih ulicah nastavljen za vratarja, in je tu tekom svojega službovanja izvršil več tatvin svojem gospodarju, deloma ondodnim „damam“. Sodišče mu je prisodilo dva meseca težke ječe.

Na ulici okraden. Na večer 8. septembra t. l. je šel mizarski mojster Ivan Baloh okoli 10 ure po tukajšnih Kolodvorskih ulicah. V bližini Hudovernikove hiše je srečal 4 moške in sicer brezposelne natakarka Adolfa Jekel iz Karlovca, Leopolda Oratsch iz Zusema, Ludevika pl. Polth in Karola Haschkerja; katera zadnja dva sta jo pravočasno iz Ljubljane popihala. Vsi štirje so ga obkolili in zahtevali, naj jim kupi pijačo. Na Balohovo pripombo, da tega ne more storiti, ker nima denarja, so vsi v njega tiščali in ga cukali, na to ga pustili in šli naprej. Baloh je koj potem zapazil, da mu je vzeta ura, ker mu je iz žepa verižica visela, šel je za njimi ter klical stražnika, nato je pa skočil Jekel v Baloha in ga vrgel na tla. Oba tajita tatvine. Sodišče ju je obsedilo na 2 meseca težke ječe.

Iz prijeni fant. Janez Zalar iz Matene je komaj 18 let star, je bil že petkrat radi tatvine kaznovan. V Zupčevi hiši v Mateni je izmaknil moške obleke, klobuk in nekaj srajc; tudi svojemu očetu je izmaknil 22 kron, in se potepal brez dela okoli. Ko ga je peljal orožnik v ljubljanske zapore, obrekoval je svojega očeta, češ, da mu je rajna stara mati pred smrtjo davila, da jo je pahnul na tla oče obdolženec, da ji je hude in da jo roka boli. Sodni dvor mu je prisodil pol leta težke ječe.

Hud moč. Delavec Jakob Pretnar iz Radovne je v pijanosti pretepel svojo ženo in dobil zato 48 ur.

Zlepato je udaril mesarski pomočnik France Jezeršek iz Klanca 17letnega

delavca Janeza Žiberta po glavi, ko mu je ta pri vožnji nagajal. Obsojen je bil na šest tednov ječe.

Zverinski sin. Franc Pavovec, ki je na glasu kot pijanec in sirovež, je pretepaval svojo mater, in ko sta jo priletela braniti oče in hči, divjal je tudi proti tema dvema. Ker je bil po izpovedanju priča same na pol pijan in je dobro vedel, kaj dela, je bil obsojen na 15 mesecev težke ječe.

Razstrelilne snovi so v zili Janez Frelj iz Most, Janez Matič in Jožef Pikan, gostilničar z blejske Dobrave, ne da bi se bili ravnali pri tem po predpisih, ki jih deloča pri takem prevažanju zakon. Frelj in Matič sta dobila po 3 tedne, Pikan pa, ki je nekaj dni potem po neprevidnosti še neko žensko povozil, en mesec ostrega zapora.

Mojstra okradel. Črevljarski pomočnik Jasez Rozman je okradel v Trzinu svojega mojstra Antona Sitarja in njegovega sina. Ker je škodo deloma poravnal, obsojen je bil le na 14 dni strogega zapora.

Razne stvari.

Najnovejše.

Zastrupljen je sklobasami. V Aleksandriji je umrlo 50 oseb vsled zastrupljenja. Kakor se je pokazalo, se je zgodilo zastrupljenje po klobasah, ki jih je prodajal neki Delate. Proti temu se je uvedla sodnijska preiskava.

Svatba z 1800 gosti. Ravno 1800 gostov je bilo na svatbi, ki se je vršila v Seignac v Bretagni. Poročila se je županova hči G. yomard s posestnikom Tossier. Obed so napravili na velikanskem travniku nevestinega očeta. Streglo je 300 oseb.

V Srbiji manjka vagonov. S tem je prizadeta velika škoda Srbiji. Zaradi nemogočega izvaževanja preti mnogim trgovcem konkurz. Goveja živina in svinje leže pred postajami, ker ne morejo dalje.

Berolinski pešni donašalci denarja bodo od 1. novembra dalje pod posebnim nadzorstvom. S tem hoče pešna uprava preprečiti, da med poslovnimi urami ne bodo obiskovali gostiln. Boj med orožniki in kmeti na Ogrskem. V Kaszon Alituz so uklelili orožniki posestnika Kunca tako, da mu je tekla kri. Nabrala se je množica, ki je iztrgala vjetnika in vzela orožje orožnikom. Župan je izposloval, da so dobili orožniki nazaj orožje, nakar so pričeli streljati na kmete. Kmet Pal je bil ubit, dva druga težko ranjena. Orožnike so zaprli.

Davek na vozne listke cestne želenice hočejo vpeljati v Lincu.

Japonska ladja se je potopila. Japonski parnik „Havšimar“ je zadel ob plavajočo mine in se potopil.

Očeta in brata umoril? V Lišni pri Olomucu so aretirali najstarejšega sina posestnika Košaka. Dolže ga, da je s sekiro ubil svojega očeta in 17letnega svojega brata.

Učiteljstvo v Crni gori. V Crni gori so povišali učiteljem te dni plače in to tako, da je vse učiteljstvo splošno zadovoljno.

15.000 delavcev brez dela. Iz Berolina javljajo, da so berolinski tovarnarji za perilo sklenili na nekem shodu, da zapro v ponedeljek svoje zavode in da odpuste delavce. Zato ostane brez dela 15.000 delavcev in delavk.

O Luizi Koburški. Sodišče v Gothi je določilo sledečo pogodbo med princem Filipom in princezino Luizo Koburško: 1. Princ plača princezinji kakor doslej apanažo 6000 mark mesečno. 2. Nadaljnji ugovori princezinje se ne vpraševajo. 3. Princ izplača advokatu Bisontei 120.000 mark. 4. Po ločitvi se nazivlja princezinja belgijska.

Poseben koncert. Na Dunaju bodo koncertirali trije umetniki otroci Leo, Miša in Yano Černianovsky. Prvi je star 13 let, drugi 8 in tretji 10 let.

Sudermannova drama. Sudermannova drama „Stein unter Steinen“ je našla hitro pot v svet. Že sredi prihodnjega meseca se bo igrala v Manzonijevem gledališču v Milanu.

Prijatelj zaklal. V Korneuburgu sta klala v klavnici prašiča mesarja Peter Gruber in Franc Backesch. Ko je Gruber očital Backeschu nekaj napak pri mesarskem delu, ga je sunil ta z dolgim mesarskim nožem v trebuh. Težkoranjeni je umrl takoj, ko so ga prinesli v bolnico, zločinca pa so zaprli.

Junaška škofa. Dva škofa sta umrla zadnji čas kot žrtvi krščanske ljubezni do bližnjega. V New Orleansu razsajala je takezvana rumena vročinska bolezen. Ko je to zvedel škof Kapele, ki je bil ravno na birmovanju, se je takoj povrnil k svoji čredi. Sam je hitel v bolnišnice med oku-

žene bolnike, kjer jim je stregel z vso požrtvovalnostjo tako, da se je tudi njega polotila nevarna bolezen in mu vzela življenje. — Mehikanski list „El Pais“ navaja drugega škofa, ki je tudi iz ljubezni do bližnjega moral v zgodnji grob. V Tamnufispu, v stolici škofa Filemona Fierro je obolelo veliko število oseb za raznimi boleznimi. Skof Fierro jih je obiskoval vsak dan in jim stregel z vso ljubeznjivostjo. Sledečji se je tudi njega polotila nevarna bolezen, za katero je umrl. Njegovo smrt so splošno vsi obžalovali, kar se je pokazalo prav lepo ob njegovem pogrebu.

Milijonarji — tatovi. Ameriški milijonar Lawaon toži milijonarje, ki so ravnatelj in nadzorniki pri društvu za zavarovanje življenja. Trdi, da so pokradli akcijonarjem istega društva več sto milijonov in da bo postopal proti njim kot pooblaščenec akcijonarjev zelo strogo. Vložil je že tožbo.

Zenske — vojaki. V Englowodu, 11 milj od Kolumbije (Združene države) se je zbrala počasi kompanija ženskih vojakov. Dotična dekleta so hčere farmerjev iz Roone Conry in hočejo pokazati, da so ženske ravno tako sposobne za vojaški stan, kakor moški, samo če so dobro oborožene. Nova kompanija je nastopila pred nedavnim časom javno pred ljudmi, ti se seveda čudili takim vojaškim vajam.

Kofetarji. Posebno ljudstvo je na Francoskem v Ile de Croix. Prebivalstvo tega otoka sestoji iz 3000 ljudi, ki pa porabijo letno 40.000 kg. kave. Kava jim nadomestuje vse razun kruha. Pijo jo komaj porojeni otroci, mlada dekleta grizejo kavina zrna kot pri nas sladkor. Nasledki tega se pri prebivalcih kažejo. Bledi so, tresejo se jim roke, suše se in kmalu umirajo.

Umor zaradi 40 krajcarjev. Seljaka Ludvika Boziga iz Nagy-Köosa so našli na polju mrtvega in silno razmesarjenega. Imel je vso razbito glavo. Devetin-dvajsetkrat je bil sunjen z nožem. Sumnja je pala na dva postopača, ki sta bila z njim. Ta dva so orožniki prišli in izpovedala sta takoj, da je Bozig plačeval v krčmi za žganje. Zato sta mislila, da ima dosti denarja in sta ga ubila. Ker pa nista našla več kakor 40 krajcarjev, sta truplo iz jeze razmesarila.

Jubilej žepnih ur. Prvega julija so odkrili v Nürnbergu spomenik izumitelju prvih žepnih ur Petru Henleinu. Ta se je rodil okoli leta 1480 v Nürnbergu in napravil ravno tam železno kroglično žepno uro, ki je šla 40 ur. Pozneje se je razvijala urarska obrt bolj in bolj po različnih evropskih državah. Dolgo časa so bile žepne ure velika dragocenost, no, dandanes ni žepna ura več „luksus“.

Gospodična — rekrut. Te dni je bila poklicana na nabor gospodična Franciška Bernard. Dobila je list, kjer je bilo zapisano, da nastopi kazni takoj, ako se ne oglasi na določenem kraju, ob določenem času in ob določenem uri. No, gospodična se ni prestrašila; peljala se je na določen kraj v Brive z vojaškim listkom. Potoma ji je delal neprilike konduktor zaradi vojaškega listka in polevične vožne cene, potem pa jo niso hoteli pustiti spet vojaki v vojašnico. Naposled je prišla vendar do komisije, ki je odprla precej široko oči nad prijetno pototo.

20 let po nedolžnem zaprtju. Zanimive in nikakor laskave stvari poročajo iz Milana o italijanski justici. Dne 26. marca 1885. leta je bil umorjen v sicilski vasi Montemaggiore paznik poljskih pri-delkov, Rosolino. Orožniki, katerimi ni bilo mogoče dobiti pravih storilcev v roke, vzeli so si v pomoč troje kmetov in jih siloma primorali, da so kot priče označili kot krivca dva kmeta — Giuseppe Pace in Antonina Panzarello. Omenjena dva kmeta sta bila nato obsojena vsak na 30 let ječe. Kmalu nato se je dokazalo, da sta kaznenja nedolžna. Sodnija je to potrdila, a mudilo se ji ni nikamor. Sele po desetih letih je bil prost prvi, drugi pa še zdaj ni, ampak bo šel „v kratkem“.

Novo poslopje glavne pošte v Londonu. Ta mesec so položili temeljni kamen za poslopje glavne pošte v Londonu ob navzočnosti kralja Edvarda. Ta zgradba bo ogromno poslopje in primerna velikemu prometu angleške pošte. Med tem, ko se ni bogve kako pomnožilo v zadnjih štirih letih prebivalstvo v Londonu, se je poštni promet silno povečal. L. 1829 je raznašalo po Londonu pisma 665 pismoneš, pisem pa je prihajalo na teden do 400.000. Dandanes je v Londonu 10.000 pismoneš, pisem pa prihaja vsak teden do 20.000.000.

Osemdesetletnica parnega stroja. Dne 27. t. m. se praznuje 80letnica iznajdbnega parnega stroja, ki ga je iznašel — praktičnega za uporabo — Anglež George Stephenson. Čudovito je, kako v hitrem času se je razvila uporaba železnic po vsem svetu.

Darovi.

Prvi izkaz darov za pogorelce v Rátečah na Gorenjskem:

Dr. Fr. Kogoj na Jesenicah 10 K; nadučitelj Janez Sajé v Sentiernju na Dolenj. 2 K; Gašper Aih, Bohinjska Bistrica 5 K; obitelj Pesjakova v Ljubljani 24 K in zavitek obleke; neimenovan na Dunaju 2 K; Viktor Matzak na Dunaju 10 K; Gabriel Lindner v Trstu 10 K; plem. Globočnik na Dunaju 10 K; Janez Kern, pivovarnar v Beljaku 40 K; Marija Schultz v Ljubljani 10 K; trgovec Pretnar na Bledu 20 K; Franja Lavtižar, nadučit. soproga v Smartnu pod Sm. goro 15 K in zavoj obleke; J. Lavtižar, nadučit. v Pulju 2 K; cementna tovarna v Mojstrani 200 K; Janez Umlauf v Geiersbergu na Češkem 10 K; Paul Mitterdorf na Kočevskem 2 K; Jožef Zupan, lesni trgovec v Podkuzami 50 K; gospa Drenikova v Ljubljani 20 K in zavoj obleke; rodb. Lebarjeva, Brdo zavoj obleke; Franc Lenger, Ziri, zavoj obleke; Jernej Mlinar, Ziri, zavoj čevljev; Davorin Vukšinič, Metlika, zavoj obleke; Ivan Novak, Koroška Bela, zavoj čevljev; Mally in Demberger, Tržič, zavoj čevljev; Felix Urbanc, Ljubljana, zavoj blaga; Alojzij Krenner, Sk. Loka, zavoj blaga; Alojzij Schrey, c. kr. nadpoštar na Jesenicah zavoj obleke; Josip Ovečjak, Kranj, karton klobukov; Matilda Dovžan, poštarica, Razdrto, zavoj obleke; občina Koroška Bela 300 K; požarna bramba Dovje 100 K; Drenik, vadiatelj ljublj. Sokola 2 K; B. Čidrih, Ljubljana, zavoj obleke; zbirka uradnikov belopeške delniške družbe 176 K 62 h; zbirka pri g. Kavalarju v Rátečah 8 K; dr. Tičar, zdravnik v Kranjski gori 20 K; A. Šantel, učiteljica, Pulj, zavoj obleke; Gašpar Maher, kovač in posestnik v Škofji Loki 10 K; Humbert Caleari, lesni trgovec, Skofja Loka, 3 K; višji štabni zdravnik dr. Janchen na Dunaju 20 K; Ana Schweineker, Loosdorf na Nižjeavstrijskem 3 K; pož. bramba v Mojstrani 326 K 13 h; Peter Majdič, Jarše, 10 vreč pšenične moke in dve vreči krompirja, okrajno glavarstvo Kaaden na Češkem zaborj konserv; Glanzmann in Gassner, Tržič, 10 zavojkov kotenine; Vinko Majdič, Kranj, 10 vreč pšenične moke; Josipina Fülle, Jesenice, zavoj obleke; Vinko Resman, Radoljica, dva zavoja obleke; Franjo Verweger, gozdni oskrbnik, Javornik zavoj obleke; Anton Potočnik, župan na Kor. Bell, 7 zavojev obleke; Josip. Hafner, Ljubljana, 1 vrečo obleke; Minka Poženel, Javornik, zavoj obleke; Melanija Luckmann, Javornik, 2 zaboja razne obleke; Ljudmila pl. Kappus, Kropa, zavoj obleke; Kraup, Javornik, vrečo obleke; R. & Roos, Kranj, 1 vrečo moke in 1 vrečo kaše; Kristina pl. Roth, Ljubljana, 8 vreč koruzne moke, mnogo živeža, več zavojev obleke in mnogo obutve, veliko obleke za šolske otroke; željarska zadruga, Kropa, 4 zaboje kovanih žebeljev; Baltazar Bartol, župnik, Sp. Bernik 10 K; župnik v Kojsem na Prim. 4 K; Franc Lang, duh. v Ybbs na Nižjeavstrijskem 4 K; Simon Pristov, beneficijant v Sentiernju pri Stični 10 K; Ivan Soukup, župnik v Stari Oselici, 20 K; prof. dr. Franc. Perné v Kranju 12 K; Gašper Majar, župnik v Sentiernju pri Ljubljani 20 K; Jos. Lavrič, kapelan v Žireh, 10 K; prof. Anton Kržič v Ljubljani 20 K; kanonik Janez Sajovic v Ljubljani 10 K; slavno upravnistvo „Slovenca“ 10 K; Matej Abačič, kapelan v Radečah 5 K; Valent. Bernik, župnik na Homcu 10 K; Ant. Kukelj, knš. svetnik in župnik v Sentiernju pri Kranju 15 K; Ant. Kerčon, župnik v pok. v Kamniku 5 K; Simon Zupan, župnik na Ježici 20 K; Župn. Duplje 20 K; kan. Matija Jeriha, Novo mesto, 10 K; Lovrenc Kristofič, župnik v Hrastru pri Kranju 20 K; A. Gabrič, župnik v Cerkljah pri Krškem 10 K; župnik J. Brenc, Preska, 10 K; mestna župnija Kranj 43 K; župni urad Kamnik 20 K. — Vsem najlepša hvala! Bog bodi plačnik! Prosimo nadaljnih darov!

Zahvala.

Salezijanci v Ljubljani se najiskreneje zahvaljujejo odboru gosp. sotrudnic za prelepi dar: krasno lursko votlino. Še posebej se zahvaljujejo veleč. gosp. kan. dr. Fr. Čekalu za blagoslovljenje kipa in votline, g. arhitektu Franc. Kavdeli, gospoj Schumi za prvi milodar za votlino, gospodu Weibel-u za železna vrata, gospodu Žabkarju za lepi svetilki, gosp. A. Achtschinu za izpeljavo studenca, gospodu Camerniku za kamenite stopnice, gospodu Tomanu za kamenito stojalo klopi; gosp. Vodniku za kamenit nabiralnik, gospodu Binderju in gosp. Eberlu za klop, gosp. Rovšku za kamenito ploščo z napisom; gosp. Seravalli-ju za streho in križ, gosp. Stupici in g. Eberlu za kazalo, gosp. dvornemu založniku Mathianu za prelepo altarno preprogo, gosp. Vider-u in Herzmannsky-ju za lepe cvetice. Obilo božjega blagoslova vsem dobrotnikom in dobrotnicam!

Salezijanci.

Zaradi onemoglosti posestnikov **proda se**

posestvo,

obsegajoče velik hram s prostovoljnimi stanovanjem, gospodarsko poslopje, dva mlina, kojih jeden se dá spremeniti v lesno žago. Pri mlinu je brusivnica za pile in stroj za čreslo. Posestvo ima dovolj njiv, travnikov in gozdov, je 5 minut od kolodvora in 1½ ure oddaljeno od mesta. Mlinska poslopja ob močni vodi in v bližini železnice bi sodila tudi za kako tovarno. — Naslov: **Jakob Rotner**, posestnik v **Bistrici pri Mariboru** ob Koroški železi. 2174 1 1

Zopet nekaj novega!

P. n. občinstvo, gospodje obrtniki in drugi se v lastno korist najljubšeje naprosijo, ako se bode pooblaščenec podpisane pri njih radi nabiranja podatkov oglašil, da mu, kar je mogoče natančno, pojasnila dati izvolijo. Te podatke potrebuje podpisani za sestavo

I. slovensko-nemške trgovske in obrtne naslovne knjige za stolno mesto Ljubljana,

katera tekom prihodnjega meseca izide.

Prednaročila za to knjigo, kakor tudi oglase ima pooblaščenec pravico sprejeti.

Z veseloštevom

I. kranjsko reklamno podjetje

W. K. Nučič

Ljubljana, Šelenburgove ulice 6, II. nadstropje. Telefon št. 186. 2135 3-2

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju več take prilike!

500 komadov

2177 3-1 **Za gl. 1.95.**

1 prekrasno pozlačena precijiska ura z verižico, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilen kravat za gospode, 3 komadi ff. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospode s ponarejenim žlahtnim kamnom, 1 dulec (ustnik) za smotke iz jantarja, 1 elegantna damska broža, novost, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnat mošnjček za denar, 1 žepni nožek s pravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz 3 % duble zlata s patentiranim zaklepom, 1 par boutonov iz simli briljantov, zelo podobni, 3 šaljivi predmeti, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še čez 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja, vredna velja samo gl. 1.95. Razpošilja proti poštnemu po vzetju ali če se denar naprej pošlje.

Dunajska centr. razpošiljalna tvrdka

P. Lust, Krakov št. 565.

NB. Za neugajajoče se vrne denar.

1164 51-22

Samo 6 dni

Havre - New York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino

oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARD

v Ljubljani, Dunajska cesta 18 v novi hiši »Kmetijske posojilnice«, nasproti znane gostilne pri »Figovcu«.

Velecenjene gospodinje!

Zahtevajte pri nakupovanju makaron in nudelnov Vam v korist edino le spodaj označene.

1045 26-24

LJUBLJANSKE TESTENINE pripoznano najboljše!

Mlin se proda iz proste roke

na Dolenjskem

blizu železn. postaje. Pri mlinu je vodni padec (10 m). Pripravno za napravo kake tovarne. 2078 22-5

Več v upravnistvu „Slovenca“.

Lepo stanovanje

s štirimi sobami in pritliklinami

se odda

s prvim novembrom v Wolfvovih ulicah št. 12. Poizvé se istotam.

2066 10-12

Pivovarna „Auer“.

Stenografijo poučuje

(sestav Gabelsberger) 2167 5-4

državno izprašan učitelj stenografije. Cena mala, uspeh gotov. Prijazne ponudbe ali vprašanja naj se upošijejo do 26. oktobra. Posterestante Ljubljana Stenografija Gabelsberger.

Gostilnica

v celjskem „Narod. domu“

se odda s 15. decembrom t. l.

Ponudbe sprejema posojilnica v Celju do 4. novembra t. l. 2171 3-2

2183 1

Kdor hoče prodati proti gotovini vsakršno število **friz (deščic), oglja, bukovega lesa, potem borove, mecesnove, bukove, jelkove, smrekove in hrastove**

hlode

naj se obrne na

Lesno industrijo v Ljubljani

Šelenburgove ulice št. 6.

Panorama Kosmorama

Dvorni trg št. 3, pod „Narodno kavarno“.

Od nedelje 22. oktobra do vštete sobote 28. oktobra 1905:

2180

Skozi Švico na

Laško.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri zrebanjih pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile 10 in 13, Dunaj. I., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnio. 18 150-116